

De kracht van mensen

JAARVERSLAG
2018

20.567

**VRIJGEVIGE
SYMPATHISANTEN**
STEUNEN ONS FINANCIIEEL

288

SOLIDAIRE VRIJWILLIGERS
HELPEN BIJ DE BEGELEIDING VAN
ASIELZOEKERS EN VLUCHTELINGEN

146

PERSONEELSLEDEN
ZETTEN ZICH ENTHOUSIAST IN
VOOR DE MEEST KWETSBAREN

De kracht van mensen

Raad van Bestuur	4	Internationale samenwerking: kaart	42
Woord van de voorzitter	5	Personeel en organisatie	44
Visie, missie	6	Fondsenwerving en campagnes	46
Overzicht van onze programma's	36	Financieel verslag	48
• Asiel en migratie	36	Dankwoord	50
• Noodhulp en ontwikkeling	37		

01

Noodhulp en Ontwikkeling 7

1 • Sulawesi: aardbeving en tsunami	8
2 • Crisis Midden-Oosten	9
3 • Oeganda: zelfredzaamheid voor Zuid-Soedanese vluchtelingen	11
4 • DR Congo: teruggekeerde ontheemden in Kasai	12
5 • Rwanda: kwetsbare vluchtelingen en autonomie	13
6 • Burundi: risicobeperking bij rampen	14
7 • Niger: voedselschaarste en migratie	15
8 • Haiti: noodhulp en risico's beperken	17

02

Asiel en Migratie 19

1 • Opvang en begeleiding van asielzoekers	20
2 • Vluchtelingen begeleiden naar zelfstandigheid	23
3 • Integratie	25
4 • Ondersteuning bij re-integratie	27
5 • Voogdij minderjarigen	29
6 • Sociale dienstverlening	30

03

Beleidsbeïnvloeding 32

04

Educatie 34

Raad van Bestuur

31 december 2018

De heer Frank De Coninck, voorzitter*
E. H. Philippe de Dorlodot, vicevoorzitter*
De heer Dominic Verhoeven, vicevoorzitter*

E. H. Bruno Aerts
De heer Frans Cardyn
(tot 28 januari 2019)
Mgr. Jan Dumon*
Mevr. Marie-Christine d'Ursel-ter Hark
Mevrouw Martine Jonet-de Bassompierre
De heer Michel Kesteman
Mevrouw Marie-Paule Moreau*
De heer Marc Nuytemans
De heer Hubert Sanders
E. H. Giorgio Tesolin
De heer Bernard Woronoff

Algemeen Directeur: de heer François Cornet*
(*Lid van het bestuurscomité)

Erevoorzitter:
De heer Pierre Géhot
De heer Michel Verhulst

Woord van de Voorzitter

Beste lezers,

Ik heb het genoegen U het jaarrapport 2018 van Caritas International België voor te stellen.

Als thema hebben we gekozen voor 'de kracht van mensen'. Wij geloven immers dat slachtoffers van natuurrampen, conflicten of tegenspoed allerhande meestal de nodige veerkracht hebben om hun leven weer op de rails te krijgen. Onze opdracht bestaat erin de meest kwetsbaren te begeleiden en te steunen in hun pogingen er weer bovenop te komen.

Zoals U kunt lezen in bijgaand verslag, doen wij dat in het buitenland samen met onze Caritas zusterorganisaties die geconfronteerd worden met rampen en conflictsituaties. We ondersteunen hen waar nodig. Wij zijn, dankzij een aantal antennes en geregelde werkbezoeken ook direct aanwezig op het terrein vooral - maar niet uitsluitend - in Afrika en het Midden-Oosten. Wij helpen de getroffen mensen om de draad van hun leven opnieuw op te nemen dankzij aangepaste interventies en steun aan hun initiatieven. Caritas Internationaal België laat zich bij hierbij uiteraard leiden door de algemene objectieven voor duurzame

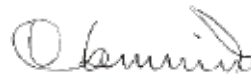
ontwikkeling van de Agenda 2030 (Verenigde Naties) en door de principes die de 'internationale gemeenschap' heeft uitgewerkt inzake 'Disaster Risk Reduction'. Deze principes willen de mensen helpen om preventief de juiste maatschappelijke keuzes te maken ten einde de impact van natuurrampen zo goed mogelijk op te vangen.

Caritas International België legde zich in 2018, zoals voorheen, eveneens toe op de opvang en begeleiding van kwetsbare mensen die als vluchteling of als migrant in België toekomen. Ook hier is ons uitgangsprincipe deze mensen zo veel mogelijk kansen te bieden om in de voor hen nieuwe levensomstandigheden, autonoom te worden en hun leven zelfstandig uit te bouwen. Caritas International België zet zich op dit terrein speciaal in voor bijzonder kwetsbare asielzoekers en erkende vluchtelingen met medische of psychische problemen.

Bijgaand verslag beschrijft ook onze acties en initiatieven betreffende educatie, naar burgers en scholen toe, en beleidsbeïnvloeding (advocacy). Dit zijn voor ons belangrijke werkvelden waarbij we ernaar streven om een zo groot mogelijk publiek bewust te maken van de grondoorzaken van migratie en de link met ontwikkeling.

Ik wens ten slotte uitdrukkelijk personeelsleden en vrijwilligers te danken voor hun inzet. Caritas International werkt in soms moeilijke en complexe omstandigheden waar wij als organisatie niet altijd een greep op hebben. De motivatie en het dynamisme van onze mensen is des te opmerkelijker.

Ik wens U een aangename lectuur toe van het jaarverslag 2018.

Frank De Coninck,
Voorzitter.

Visie en Missie

Wie we zijn

Caritas International is een Belgische ngo. Als deelorganisatie van Caritas in Belgium zijn we lid van het wereldwijde Caritasnetwerk van 165 katholieke organisaties, samen actief in 200 landen en regio's.

Visie en waarden

Caritas International streeft naar een wereld van vrede, solidariteit en rechtvaardigheid. Een wereld waarin de waardigheid van elke persoon gerespecteerd wordt, waarvan de rijkdom beter onder alle mensen verdeeld is.

Caritas International haalt haar inspiratie uit een christelijke visie op mens en maatschappij, gebaseerd op het Evangelie. Elke persoon heeft het recht op een waardig leven en moet kunnen genieten van zijn fundamentele rechten. Toegang tot gezond voedsel, drinkwater, medische zorg, onderwijs, werkgelegenheid en fatsoenlijke huisvesting moet worden gegarandeerd.

Ons werk is gebaseerd op de waarden van solidariteit en subsidiariteit. Geen enkel land of organisatie is in staat alle problemen op te lossen. Alleen het verenigen van krachten kan leiden tot duurzame oplossingen.

© Isabel Corthier

Missie

Caritas International ondersteunt de slachtoffers van geweld, natuurrampen en armoede, in hun eigen land of op de vlucht, in samenwerking met haar nationale en internationale netwerken. We voeren onze missie uit zonder enige vorm van discriminatie.

Caritas International helpt de meest kwetsbaren en begeleidt hen in hun zoektocht naar duurzame oplossingen.

Caritas International en haar partners bieden doeltreffende hulp in geval van crisissen. We implementeren ook heropbouw- en ontwikkelingsprojecten om mensen de mogelijkheid te geven hun leven en toekomst in eigen handen te nemen. Caritas International begeleidt asielzoekers en verdedigt het recht van migranten op materiële, sociale en juridische bijstand, in België of in hun land van herkomst.

Wij hekelen situaties van onrechtvaardigheid en disfunctionering waarvan onze werknemers getuigen zijn en dringen bij de beleidsmakers aan op structurele oplossingen. Onze expertise laat ons toe om sensibilisering en educatief werk uit te voeren voor een groot publiek en meer bepaald in het onderwijs.

© Isabel Corthier

De kracht van mensen

Noodhulp en ontwikkeling

1

Sulawesi: aardbeving en tsunami

© M.J. Wijastuti_CRS

Op 28 september werd het Indonesische eiland Sulawesi getroffen door een krachtige aardbeving, gevolgd door een tsunami en honderden naschokken. Meer dan 2.100 mensen vonden de dood en minstens 67.000 huizen werden zwaar beschadigd of vernield.

Onmiddellijk na de ramp

Caritas International heeft zelf geen personeel in Indonesië. Voor onze structurele projecten en voor noodsituaties werken we samen met onze lokale partner Caritas Indonesië – ‘Karina’. Dit is een bewuste keuze. Als organisatie van de Kerk heeft Karina medewerkers en vrijwilligers in elk bisdom van Indonesië – zo ook op Sulawesi. Het zijn die mensen die met hun ervaring (onder meer opgedaan in de nasleep van de tsunami in 2004) onmiddellijk de handen uit de mouwen steken in de eerste uren na de ramp. Meezoeken naar overlevenden, puin ruimen, mensen in veiligheid brengen en eten en drinken voorzien.

Caritasmedewerkers en vrijwilligers helpen in de eerste weken 6.000 huishoudens met voedsel (rijst, olie, ingeblikte sardines...), water en dekens. Aan 2.000 families delen we pakketten uit met shampoo, tandenborstels en tandpasta, handdoeken, maandverband, wegwerpluiers, muggennetten. 9.900 tentzeilen zorgen voor tijdelijke onderkomens. Caritas kan de noodlijdende bevolking helpen dankzij de massale steun van de bevolking op onze eigen rekening 41-41 en via het Consortium 12-12.

“We hebben alles moeten achterlaten, de eerste nacht hebben we onder de blote hemel geslapen, zonder dekens. Nu leven we in een tent, we overleven met de hulp die we van Caritas krijgen.”

Umi Sumbajono

4.500 families blijven steunen

Het gaat moeilijk in het begin omwille van het uitvallen van de communicatiemiddelen, vernielde wegen, moeilijk bereikbare afgelegen dorpen, hulpgoederen die maar met monjesmaat overgebracht kunnen worden uit verder gelegen regio's, tekort aan brandstof. Eind december zijn deze problemen opgelost maar de weg naar herstel blijft lang. Er zijn bijvoorbeeld nog 87.000 mensen die leven in evacuatiecentra of informele kampen, of bij familie ingetrokken zijn. Al deze mensen moeten hun leven terug op de rails krijgen.

Caritas Indonesië definieert 9 subdistricten in Palu, Siggie en Donggala als prioritair. Op korte termijn blijft ze hulpgoederen verdelen aan meer dan 4.500 families. 7 dorpen zullen onder begeleiding samenwerken bij het uittekenen van een rampenplan en het nemen van preventiemaatregelen om de schade bij eventuele nieuwe rampen te beperken. Caritas zal ook psychologische begeleiding voorzien voor mensen die hun traumatische ervaringen moeilijk kunnen verwerken.

© Putu Sayoga

2 Crisis Midden-Oosten

Jordanië: armoede is groot

Er zijn geen officiële cijfers maar de armoede in Jordanië is groot. Ondanks de niet aflatende inspanningen van Caritas Jordanië en ander ngo's gaat de situatie van de vluchtelingen erop achteruit in 2018. De overheid heeft beslist om enkel nog in de kampen medische hulp te subsidiëren. Vluchtelingen buiten de kampen moeten alles zelf betalen en dat is voor de meesten niet haalbaar. De belastingen op voedsel werden verhoogd. De officiële hulp is afgenomen bij gebrek aan internationale steun.

Vele Jordaanse gezinnen hebben het moeilijk maar voor de vluchtelingen is het vaak een kwestie van overleven want de meesten hebben geen werk. *“Heel wat families leven in vervallen huizen waar er onvoldoende isolatie is en geen verwarming. In de winter gebruiken ze dekens en primitieve verwarmingstoestellen om zich te verwarmen. Ze moeten brandstof kopen, warme kleren en schoenen voor hun kinderen bovenop hun eten en andere noodzakelijke spullen. Er moet ook huur betaald worden, al is hun huis maar een stal. En als gevolg van hun levensomstandigheden hebben ze vaker medische zorg nodig...”* Aan het woord is Dana Shaheen, communicatiemedewerker bij Caritas Jordanië.

Eten, onderdak en medische zorg

Onze Caritaspartner werkt niet in vluchtelingenkampen maar kiest ervoor zeer kwetsbare mensen te steunen die over het Jordaanse grondgebied verspreid leven. Zowel vluchtelingen als Jordaniërs: 30% lokale bevolking zoals gevraagd door de overheid. Caritas Jordanië heeft kantoren in alle 12 districten van het land om ook mensen in afgelegen gebieden te kunnen helpen. Ze telt 370 medewerkers en maar liefst 3.000 vrijwilligers waaronder ook heel wat vluchtelingen.

“Samen zullen we verandering brengen. Zelfs al duwt het leven ons in een bepaalde richting, we zullen het leven dwingen om te doen wat wij voor ogen hebben.”

Wael Suleiman – directeur Caritas Jordanië

© Isabel Corthier

Met de steun van het Caritasnetwerk, waaronder Caritas International, zorgt Caritas Jordanië voor basisbehoeften. In 2018 krijgen meer dan 4.800 personen materiële hulp. 435 huishoudens krijgen cash geld om aan hun persoonlijke behoeften op het vlak van voeding en onderdak tegemoet te komen. Daarnaast krijgen 7.334 personen medische zorg. *“Maar we doen eigenlijk meer dan dat. We zijn er om psychische pijn te helen, hoop te geven, mensen te verbinden, we proberen te leven volgens het principe van één grote warme familie. En dat geeft de kracht om verder te gaan,”* aldus Wael Suleiman, directeur van Caritas Jordanië.

© Caritas Internationalis

Syrië: gevolgen van de oorlog wegen door

Aleppo

Wanneer gewapende oppositiegroepen het oostelijk deel van de stad Aleppo in 2012 veroveren, wordt de stad als het ware in twee gesneden. In december 2016 neemt het overheidsleger de hele stad weer in via een militaire operatie, die vooral vanuit de lucht gevoerd wordt en verwoestend is voor het oosten van de stad.

De consequenties van de oorlog zijn dramatisch voor de overlevenden. Alleen al in Aleppo schat men dat er 2,5 miljoen mensen humanitaire hulp nodig hebben onder welke vorm dan ook.

Met de financiële steun van de Vlaamse overheid via Caritas International en het Caritasnetwerk start Caritas Syrië in augustus 2018 een driejarenprogramma in de stad Aleppo. Jaar 1 betreft vooral dringende humanitaire noden. Enkele acties in 2018:

- 1.200 huishoudens ontvangen waardebonnen om voedsel en andere benodigdheden aan te kopen
- 725 families krijgen drie maal een voedselpakket
- 269 huishoudens krijgen een tegemoetkoming om hun huur te betalen
- 363 personen worden financieel gesteund voor levensreddende behandelingen in een ziekenhuis

Tartous en Mashta al Helou – kuststreek in het westen

Meer dan 200.000 Syriërs hebben in de afgelopen jaren hun toevlucht gezocht in en rond Tartous en Mashta al Helou waar het relatief rustig is gebleven. Met onze lokale partner blijven we onze activiteiten voor de ontheemden en de lokale bevolking verderzetten. We richten ons hierbij op de meest kwetsbare mensen. De voorbije jaren hebben we een methodologie ontwikkeld om op een zo objectief mogelijke manier 'kwetsbaarheid' in kaart te brengen en de gepaste hulp daaraan te koppelen.

Irak: project 'hoop'

Op 9 december 2017 kondigt de Iraakse overheid aan dat de terreurbeweging IS over het hele land verslagen is. Na jaren van conflict beginnen intern ontheemde personen naar huis terug te keren. Maar ook thuis komen ze nog van alles tekort.

In vier van haar centra organiseert Caritas Irak met onze steun psychologische steun voor vrouwen en hun families, inhaalonderwijs voor kinderen, ontwikkeling van vaardigheden voor jongeren en distributie van noodhulp pakketten. Vredesopbouw en sociale cohesie worden geïntegreerd in alle interventiegebieden. 50 % van onze doelgroep zijn teruggekeerde vluchtelingen, 50% mensen die in Irak zijn gebleven.

Programma's Midden-Oosten

Land	Bijdrage 2017	Bijdrage 2018
Syrië	€ 70.000	€ 340.340
Libanon	€ 257.654	€ 154.564
Jordanië	€ 150.000	€ 75.000
Irak	€ 48.000	€ 50.000
Palestina	€ 150.000	€ 20.000

3

Oeganda: zelfredzaamheid voor Zuid-Soedanese vluchtelingen

Sinds augustus 2016 hebben honderdduizenden Zuid-Soedanese vluchtelingen hun toevlucht gezocht in Oeganda. Zelfs al keren er ondertussen mensen terug naar hun land, het geweld in Zuid-Soedan zal nog jaren een van de grootste crisissen wereldwijd blijven.

Onze aanpak

“Caritas werkt in de vluchtelingenkampen Bidi Bidi (zone 3) en Imvepi aan de zelfredzaamheid van de vluchtelingen en dat is vrij uniek in deze context. Meestal gaat de hulpverlening niet verder dan het uitdelen van hulpgoederen.” Aan het woord is Ward Tanghe, onze vertegenwoordiger in Oeganda. Dankzij opleidingen en het stuk grond dat ze van de Oegandese grond hebben gekregen, kunnen de vluchtelingen hun eigen voedsel produceren en (in de toekomst) een inkomen verwerven.

We starten op het niveau van de huishoudens die in de eerste plaats voor zichzelf produceren. Zij krijgen gereedschap en zeer divers zaai- en plantgoed van zowel groenten als fruit. Nieuwe teelten en specifieke vormingen worden hoofdzakelijk via boerengroeperingen doorgegeven.

“De boeren die willen verkopen moeten een zekere specialisatie aan de dag leggen maar de markt is wispelturig, oogsten zijn niet controleerbaar. Daarom is het belangrijk om alternatieve inkomstenbronnen te hebben. Vandaar het belang van beroepsopleidingen die vluchtelingen in ballingschap maar ook als ze terug gaan naar hun land, aan een inkomen zullen helpen. Het betreft hier schrijven, metsen, mechanica, catering, naaien, lassen enz.”

Ons programma wordt gefinancierd door DGD en de Zwitserse overheid. Met de Zwitserse overheid helpen we ook in Maridi en Yei River State (Zuid-Soedan) voor de achtergebleven bevolking: distributie van voedselhulp en steun aan de landbouw en diversificatie van inkomsten.

Samen staan we sterker

“Tot slot wil ik er nog aan toevoegen dat we ook de lokale gastgemeenschappen steunen. Zij zijn doorgaans ook zeer arm en hebben te kampen met gelijksoortige problemen als die van de vluchtelingen. We steunen hen

© Caritas Oeganda

niet alleen bij hun landbouwactiviteiten maar hechten eveneens veel belang aan de samenwerking tussen vluchtelingen en oorspronkelijke bewoners”, aldus Ward Tanghe. “Vredevol samenleven, daar blijven we ook in de toekomst op inzetten.”

Onze steun in Oeganda in 2018

- 13.815 families in Bidi Bidi en 15.915 families in Imvepi voorzien we van zaaigoed en gereedschap;
- 245 boerengroeperingen van vluchtelingen krijgen de nodige ondersteuning bij het opzetten van kwekerijen van zaailingen voor groenten, ten voordele van de gemeenschap;
- 3.800 vluchtelingen met specifieke noden (alleenstaande moeders, mensen met een beperking, bejaarden) krijgen kippen voor vleesproductie en eieren;
- 378 jongeren kunnen een beroepsopleiding volgen en 240 moeders krijgen een kortlopende cursus aangeboden binnen het kamp zelf. Succesvolle studenten kunnen rekenen op een starterskit om hun vaardigheden te oefenen en de moeders kunnen met 6 collectieve ovens ‘professioneel’ gaan bakken. 32 kinderen met de beste schoolresultaten krijgen een studiebeurs voor het secundair onderwijs.

4

DR Congo: teruggekeerde ontheemden in Kasai

Humanitair alarmnetwerk

Dankzij een financiering van Unicef hebben we in de Kasai- en Evenaarsprovincies een humanitair alarmnetwerk kunnen opzetten. Het telt meer dan 20.000 'wakers' en meer dan 150 parochies. Via sms signaleren betrokkenen verdwijningen, geweldplegingen, volksverhuizingen, bedreigende weersomstandigheden... Caritas verzamelt die gegevens en maakt ze over aan onder meer OCHA (humanitaire coördinatie van de Verenigde Naties) en de Inter Cluster Provincial dat verschillende humanitaire organisaties groepeerd. Samen evalueren ze de situatie en gaan indien nodig tot actie over.

Vanaf december 2017 ontvangt Caritas Mweka via dit netwerk alsmaar alarmerender berichten uit Kakege (Kasai) en de omliggende dorpen. Oorzaak van de crisis is een dispuut tussen de Mpianga stam en de Kete over het gebruik van de landbouwgrond en het woud. Op 29 januari vallen militieën het dorp aan en doden 30 mensen. Er wordt geplunderd en huizen worden in brand gestoken. 800 families slaan op de vlucht.

Fragiele vrede

Wanneer de soldaten vertrekken en het relatief kalm wordt in Kakege, keert een deel van de gevluchte bevolking terug naar Kakege, een dorp in puinhoop. Het is midden oktober 2018 wanneer Caritas Mweka voor het eerst dringende hulp kan verdelen onder 430 teruggekeerde families. Caritas International financiert deze distributie van keukengerief,

© Caritas Congo

landbouwgereedschap en cash om voedsel te kopen en helpt bij de coördinatie. Caritas is de eerste organisatie die het aandurft de mensen die terugkeren in het dorp hulp te bieden want de situatie blijft gespannen.

Dat deze interventie uiteindelijk zonder noemenswaardige problemen verloop, is onder meer te danken aan de lokale inplanting van Caritas tot op parochieniveau, haar nauwe contacten met de inwoners en het traject van vredesopbouw dat zij met hen heeft doorlopen. Caritas Mweka sensibiliseert, werkt mee aan de organisatie van voetbalwedstrijden, houdt vredesmarsen met de verschillende gemeenschappen en organiseert gemeenschappelijke maaltijden om tot een betere verstandhouding te komen. Enkel wanneer er opnieuw respect en verstandhouding heerst tussen de bevolkingsgroepen en er niet opnieuw voor onlusten moet gevreesd worden, kan er hulp geboden worden en aan heropbouw gedacht worden.

"U bent de eerste structuur die ons te hulp komt nu de armoede hard toeslaat."

M.Lambert – Chef administratie Kakege

Uitbreiding

De distributie van oktober is als het ware de kers op de taart van een traject van onderhandelen, overleggen, verzoenen. Dankzij de steun van DGD kan dit project op eigen fondsen een vervolg krijgen in een bredere regio. Een gelijksoortige verdeling zal nog 4 keer herhaald worden, zodat tegen eind augustus 2019 4.000 families in de bisdommen Mweka, Luebo en Luiza bereikt zullen zijn. Het nieuwe programma voorziet tevens opleidingen om het gebruik van de digitale communicatiekanalen te optimaliseren zodat er tijdig kan opgetreden worden bij nieuwe crisissituaties.

© Caritas Congo

5

Rwanda: kwetsbare vluchtelingen en autonomie

In het uiterste oosten van Rwanda is de oever van de Kagera rivier veranderd in het grootste Rwandese vluchtelingenkamp – Mahama. Gregory Claus, specialist Burundi en Rwanda, legt uit: *“Eind 2018 is het nog steeds de toevlucht van meer dan 57.600 Burundezers. De meesten lijken voorlopig niet van plan terug te gaan naar hun land. Laten we niet vergeten dat omwille van de politieke instabiliteit weinig geïnvesteerd wordt in Burundi, een van de armste landen ter wereld. Caritas International zet zich daarom niet alleen in voor de Burundese vluchtelingen, maar blijft ook actief in Burundi met initiatieven voor armoedebestrijding en de verdere ontwikkeling van de familiale landbouw.”*

Specifieke noden

Van bij de opening van het Mahamakamp in 2015, deelde het Wereldvoedselprogramma van de Verenigde Naties voedselpakketten uit. Hoofdzakelijk maïsgranen en gedroogde bonen. Die zijn jammer genoeg niet aangepast aan de specifieke noden van sommige kwetsbare vluchtelingen: bejaarden, mensen met een beperking, chronische zieken en peuters. Zij hebben moeite met dit soort voedsel omdat de harde maïsgranen een sterk gebit en een goed werkende maag vragen.

“Deze mensen hebben het geld niet om de maïs te laten malen of om aangepast voedsel te kopen”, aldus Grégory. “Gezonde, sterke vluchtelingen kunnen hiervoor werken. Samen met onze lokale partner en de steun van onze sympathisanten delen we elke maand per persoon 3 kg Sosoma uit – meel gemaakt van soja, sorghum (gierst) en maïs. Wie binnen het kamp in een gezondheidscentrum verblijft, krijgt daarbovenop nog verse groenten. De nieuwkomers krijgen bij hun aankomst een voedzame pap voorgeschoteld in afwachting van de voorziene voedselhulp.”

Sparen, lenen, werken

Na drie jaar waarbij het accent op de humanitaire hulpverlening ligt, willen Caritas International en het Caritasnetwerk zich vanaf mei 2018 met hun lokale partner meer toeleggen op de mogelijkheden van

lenen en sparen in gemeenschappen, en het creëren van mogelijkheden om geld te verdienen opdat de vluchtelingen geleidelijk aan hun leven in eigen handen kunnen nemen. Maar noodhulp blijft nog steeds belangrijk.

Realisaties eerste semester 2018 binnen het nieuwe programma van het Caritasnetwerk dat Caritas International ondersteunt:

- Distributie van 59.157 kg Sosoma onder 3.300 personen;
- Verse groenten voor 10.513 zieken in gezondheidscentra;
- Voedzame pap voor 562 nieuwkomers bij aankomst;
- Opstart van 41 spaar/leengroepen die samen 950 vrouwelijke leden tellen;
- Vorming van 3 dagen voor 32 afgevaardigde Rwandese vrouwen rond de werking van een spaar/leengroep;
- Vorming voor 74 vrouwen van 41 verenigingen rond het opzetten van een moestuintje;
- Vorming voor 120 afgevaardigde vrouwen i.v.m. het beheer van inkomstengenererende activiteiten;
- Psychosociale steun voor 480 mensen.

Denise Ndayisenga, 39 jaar en moeder van 5 kinderen

Denise heeft een krediet gekregen van haar spaar/leengroep. *“We zijn met velen die een winkeltje runnen en soms hebben we geen inkomsten. Ik heb beslist om ook te leren naaien zodat ik me in de toekomst helemaal alleen kan redden. Als ik les volg, verdien ik niets maar in de toekomst, als ik een naaimachine kan kopen, zal ik meer verdienen en zal mijn familie het beter hebben.”*

6 Burundi: risicobeperking bij rampen

© Akeza.net- Caritas Burundi

Aardbevingen, droogte, cyclonen, overstromingen, gewelddadige conflicten, kunnen niet altijd vermeden worden maar het aantal slachtoffers en de schade die ze met zich meebrengen kunnen we wel beperken. Een grondige voorbereiding moet vooral mensenlevens sparen en de inkomsten van de mensen garanderen bij eventuele toekomstige drama's. En het loont: onderzoek heeft aangetoond dat elke euro die geïnvesteerd wordt in risicobeperking resulteert in 4 tot 7 euro besparingen bij latere noodinterventies.

Van 2016 tot 2018 heeft Caritas International met de steun van DGD een programma voor risicobeperking (Disaster Risk Reduction) opgezet in Burundi, Niger en DR Congo. Met onze lokale Caritaspartner en de bevolking hebben we beslist om ons vooral te concentreren op de paraatheid van gemeenschappen en niet zozeer van individuele gezinnen. Vorming aanbieden, humanitaire alarmnetwerken installeren, noodplannen uitwerken, schuilplaatsen bouwen, beschermingsmaatregelen nemen voor vee: allemaal activiteiten die de weerbaarheid van gemeenschappen verhogen en de risico's verminderen. Ter illustratie onze werking in Burundi.

Overstromingen en erosie

De plattelandsbevolking in de provincie Rutana haalt haar inkomsten hoofdzakelijk uit de landbouw en de veeteelt. Sinds enkel jaren zijn de omstandigheden problematisch: erosie, uitputting van de grond, nu eens te weinig regen dan weer een ware zondvloed met als gevolg overstromingen die de gewassen vernielen.

Er werden comités voor risicobeperking samengesteld op de heuvels van Butare, Butambara en Myombwe, het meest bedreigd omwille van de rivier die er loopt. Na een vorming over de sleutelbegrippen bij risicobeperking hebben zij samen plannen uitgewerkt aangepast aan hun specifieke context. Het probleem van de erosie staat voor hen centraal. De acties die ondernomen worden zorgen voor een betere bescherming van 2.900 huishoudens.

Realisaties

Egide NDABSHINZE, chef van de colline Butare: *"We hebben verschillende acties gevoerd: we hebben een kwekerij opgezet voor plantjes om de hellingen van de rivier Musasa te beschermen, we hebben de mensen gesensibiliseerd om het land niet te bewerken op minder dan 10 m van de rivier. De families in het stroomgebied van Musasa hebben hun boerderijtje beschermd: meer dan 110.288 vierkante meter zijn uitgegraven en gestabiliseerd met grassen. 267 huishoudens van de drie heuvels hebben al 60% van hun uitbating beschermd."*

Verder werd nog een nieuw soort kacheltje ingevoerd om het verbruik van hout te reduceren, plastic zakjes werden vervangen door mandjes van bananenbladen in alle kwekerijen. En er werd een sensibilisatiecampagne gevoerd om bosbrand en ontbossing te voorkomen. Egide voegt er dit nog aan toe: *"We zijn Caritas heel erg dankbaar omdat we een brug hebben kunnen bouwen (nvdr HIMO - arbeidsintensieve gemeenschapsarbeid). Laten we niet vergeten dat heel wat mensen het leven hebben gelaten bij hun poging om de rivier over te steken!"*

© Akeza.net- Caritas Burundi

7

Niger: voedselschaarste en migratie

© Isabel Corthier

Niger is een van de armste landen ter wereld. Meer dan 80% van de bevolking moet leven van de landbouw, maar er is weinig landbouwgrond. Acht maanden van het jaar valt er nauwelijks te eten. Sociopolitieke crisissen in buurlanden zijn er de oorzaak van dat bepaalde groepen zich verplaatsen naar Niger en ook binnen Niger zelf. Dit veroorzaakt nog eens extra druk op de voedselvoorraden. Heel wat gezinnen moeten het tijdens de schaarsteperiode tussen twee oogsten met weinig of geen eten stellen.

Voedselhulp

De overlevingsmechanismen bij voedselcrisissen bestaan uit de verkoop van vee dat eigenlijk een spaarpotje is om het hoofd te kunnen bieden bij tegenslagen. Ook werktuigen worden verkocht. Jongeren trekken weg om in de steden of in het buitenland te werken. Duurzame oplossingen zijn nodig maar een snelle interventie om de honger te breken evenzeer.

Van 15 augustus 2018 tot 15 oktober 2018 organiseren wij met het Caritasnetwerk een voedseldistributie in de bisdommen van Maradi en Niamey. Waar nog geen graanbanken zijn, verkopen we daarnaast granen tegen gematigde prijzen. Zeer kwetsbare personen krijgen cashgeld waarmee ze zelf voedsel kunnen kopen en gebruik maken van basisdienstverlening. De honger

en de armoede in Niger zijn ook het thema van onze septembercampagne, een campagne die mag rekenen op heel wat financiële steun.

© Isabel Corthier

Empowerment

Willen we meer voedselzekerheid, dan moeten we zorgen dat er meer voedsel beschikbaar is en dat de gezinnen toegang hebben tot dat voedsel. Dat is de opzet van ons vijfjarenprogramma EMMo, opgestart met de steun van DGD, dat ook een luik heeft in het bisdom Maradi. De kern van dit programma is de organisatorische en technische capaciteit van mensen en gemeenschappen ontwikkelen zodat ze zelf aan de slag kunnen: 'empowerment'.

Enkele concrete voorbeelden van activiteiten:

- Bouw van een vormingscentrum en opleidingen voor vrouwen opdat ze dit centrum alleen zouden kunnen beheren;
- Diversificatie van inkomsten: pindapasta- en pindaolie-productie voor verkoop;
- Oprichting van een graanbank en het beheer ervan met het doel de prijs van de gierst onder controle te houden tijdens periodes van schaarste;
- Verdeling van geiten met een kweekprogramma en doorgeefstelsel;
- Promotie van moestuinen om de kwaliteit van de voeding te verbeteren en de mannen de mogelijkheid te bieden in hun eigen dorp te werken.

© Isabel Corthier

“Ik zie iedere dag wat het is om niets te hebben. Wat dat met een mens doet. Maar ik zie ook de wilskracht en het doorzettingsvermogen van de vaders en moeders die alles geven voor hun kinderen. Niets doen is voor hen geen optie”

Moussa SAWA, coördinator van het vijfjarenprogramma EMMo-programma

Kruispunt van migratieroutes

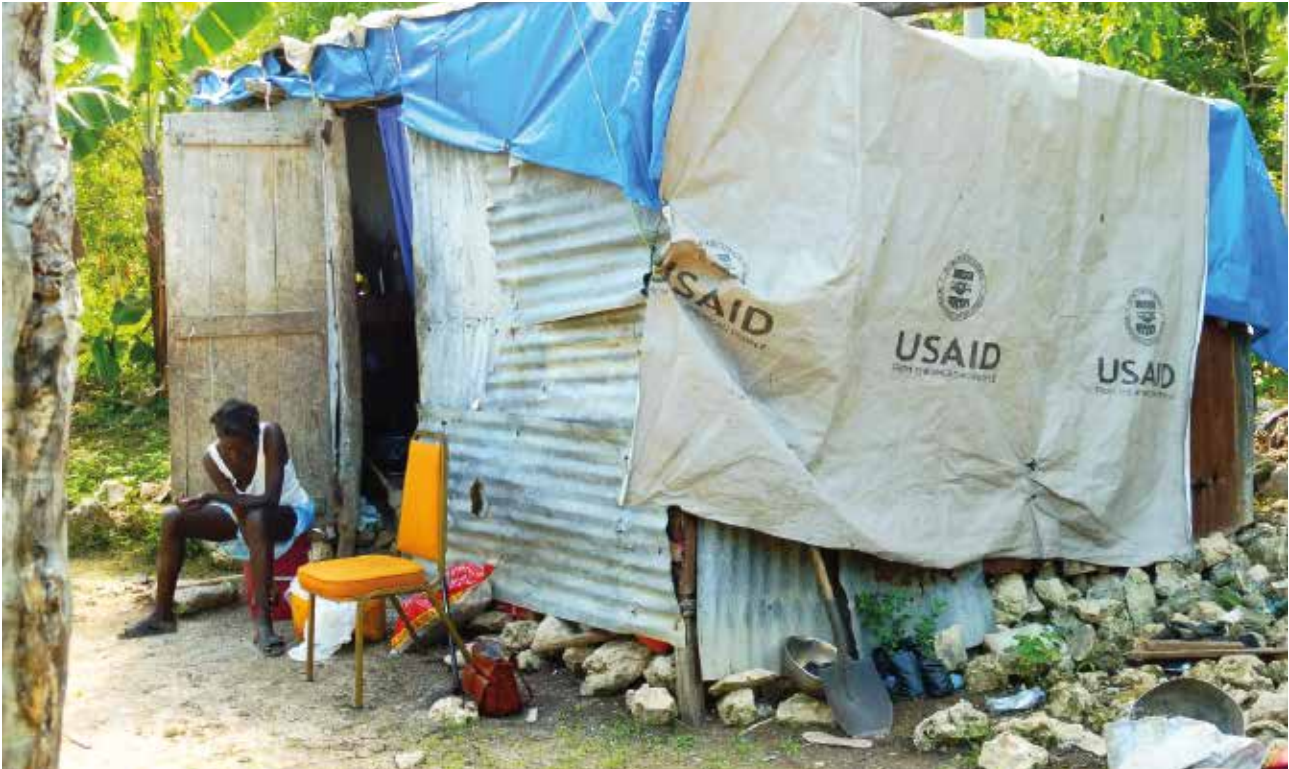
Veel migratieroutes komen samen in Agadez, meestal met regionale bestemming maar ook richting Europa. Met het Caritasnetwerk vergroten we de weerbaarheid van migranten op het Nigerese grondgebied. We informeren hen over hun rechten en plichten en de realiteit van migratie voor mensen die naar Europa vertrekken. Even belangrijk is het ontwikkelen van de capaciteiten van onze lokale partner met betrekking tot opvang, oriëntering en begeleiding van migranten.

Ouma Kouré, voorzitter van het gemeenschapscentrum van Adjekoria

Ouma, 57 en 3 kinderen, geeft er les en coördineert de alfabetiseringscursussen, de lessen naaien, breien, verwerking van pindanoten tot olie, goede hygiëne en gezinsplanning.

“Het is onze bedoeling vrouwen sterker te maken en hen dingen aan te leren waarmee ze geld kunnen verdienen. Vroeger zagen we geen uitkomst. In heel wat domeinen is dat veranderd. Onder andere op het vlak van geld verdienen. Dankzij de vormingen hier kunnen we beter de eindjes aan elkaar knopen. Vandaag moeten we niet meer bij de bureaus om eten gaan bedelen. De vrouwen hier zijn autonoom. Zelfs voor de omringende dorpen is dat een pluspunt. Want de vrouwen die een vorming kregen, geven hun kennis door.”

8

Haïti: risicobeperking en empowerment

© Martine Haentjens Caritas

Orkaan Matthew laat in oktober 2016 een spoor van vernieling na in Grand'Anse. Jammer genoeg kunnen we niet alle slachtoffers helpen. Bovendien wordt de regio na de verdeling van zaaigoed en landbouwgerief opnieuw door tegenslag getroffen: een maand van droogte gevolgd door twee weken van stortregens. De verliezen op landbouwwvlak, zijn nog maar eens erg groot. Met onze lokale partner blijven we de slachtoffers ook nog in 2018 verder steunen.

- 52 huizen van landbouwfamilie zijn hersteld;
- 190 families beschikken over landbouwgereedschap, zaaigoed en/of dieren;
- 2 bronnen zijn beschermd door de behandeling van geërodeerde gleuven bergopwaarts.

Risico's beperken, weerbaarder worden

In 2017 zijn we van start gegaan met een structureel vijfjarenprogramma EMMo (Empowerment in een wereld in verandering) gefinancierd door DGD en Caritas International. De implementatie gebeurt door Caritas International en CJP voor het Noordluik. De partners van Caritas International verzorgen het Zuidluik (departementen Grand'Anse, Sud, Sud-Est en Ouest). Opzet: voedselzekerheid en gezonde, evenwichtige voeding garanderen. De nodige vorming bieden opdat mensen gefundeerde en goede keuzes kunnen maken om de klimaatverandering het hoofd te bieden, het milieu te beschermen, hun opbrengst in landbouw en veeteelt te vergroten, de opslag, transformatie en vermarkting van producten te verbeteren. Daarnaast ook gemeenschappen bewust maken van hun rechten en de mogelijkheden om zich te organiseren met het oog op een reële impact op het beleid. Ter informatie: het EMMo-programma loopt ook in DR-Congo, Rwanda, Burundi, Niger en Ethiopië.

© Martine Haentjens Caritas

Ter illustratie enkele activiteiten in 2018

- Jardin prèkay: 'een moestuin rond het huis'. 25 vrouwen in het bisdom Jacmel krijgen zaaigoed voor moringa (een voedzaam blad), spinazie, aubergines en paprika's. Met de nodige begeleiding kunnen zij in de buurt van hun huis deze groenten kweken en hun familie een meer gediversifieerde voeding aanbieden. In Jérémy kunnen 80 moestuintjes ingezaaid worden. De boeren hebben hier eveneens 8 kwekerijen van zaaigoed voor groenten opgezet.
- Champs école paysan: 'leerveld voor boeren'. Op een proefveldje kunnen boeren experimenteren met verschillende technieken en soorten zaden en planten. 13 boeren van Jacmel (Bonbon) hebben een werkbezoek van drie dagen gebracht aan de proefvelden die in Calumette (Jérémy) al in gebruik zijn en op basis daarvan heeft onze lokale partner met de lokale boerenvereniging een strategie uitgewerkt.
- In Calumette worden 11 waterreservoirs geïnstalleerd. Caritas organiseert twee vormingen rond waterzuivering (koken, chloor, aquatabs) en rond hygiëne. Tijdens het regenseizoen worden 3.000 pakken aquatabs verdeeld. De verpleegster die instaat voor de vorming gaat ook op huisbezoek om zich ervan te vergewissen dat de opgedane kennis correct wordt toegepast.

Stuurgroep

De stuurgroep van het programma EMMo komt voor het eerst bijeen van 12 tot 15 maart 2018 in Brussel. Op de agenda: een stand van zaken over het verloop van het programma en een reflectiedag rond 'empowerment': het transversale actiepoint in de verschillende landen. Gezien 'Migratie en ontwikkeling' een pertinent onderwerp is in verschillende betrokken landen en het een centraal thema is in het Noordluik, is deze bijeenkomst een mooie gelegenheid om in een apart seminarie dieper hierop in te gaan.

Catheline, deelnemster aan de vorming fruitverwerking

"Wij hebben een vorming gekregen waarbij ons getoond werd hoe we fruit konden verwerken. Fruit dat vaak verloren gaat bij het oogsten omdat we niet alles meteen kunnen opeten of verkopen. Nu kunnen we likeur of jam maken van sinaasappelen, crémasse met passievruchten, chips met de vrucht van de broodboom..."

© Martine Haentjens Caritas

De kracht van mensen

Asiel en migratie

02

1

Opvang en begeleiding van asielzoekers

Collectieve opvang

In maart 2018 beslist de regering dat het noodopvangcentrum voor asielzoekers in Scherpenheuvel tegen eind september dicht moet. Vanaf dat moment staat alles in het teken van het vertrek. Bewoners worden zoveel mogelijk voorbereid maar er is maandenlang geen duidelijkheid over naar welk ander centrum of Lokaal Opvang Initiatief (LOI) ze moeten verhuizen. Ook de 25 medewerkers moeten nadenken over hun toekomst. Met de werkgever wordt een collectief ontslag onderhandeld. Een deel van het personeel vertrekt al begin september. De definitieve sluiting is voorzien voor 30 september maar op 20 september vraagt de regering of Caritas het centrum toch wil openhouden tot juni 2019. Caritas gaat hiermee akkoord.

In overleg met Fedasil zal Caritas in Scherpenheuvel zich nog meer dan vroeger richten op zeer kwetsbare asielzoekers. Het gaat vooral om mensen met een psychiatrische problematiek, een mentale en/of fysieke handicap, alleenstaande mama's, grote gezinnen, bewoners met een slepende ziekte, ... Op de benedenverdieping richten we 4 kamers in waarin mensen die rolstoel gebonden zijn terecht kunnen. Op 5 november 2018 ontvangen we opnieuw asielzoekers. Tegen 31 december 2018 zijn alle opvangplaatsen bezet. Caritasmedewerkers proberen hun begeleiding zo goed mogelijk aan te passen aan de nieuwe omstandigheden. Ook nu staat het bevorderen van zelfredzaamheid centraal.

Ad hoc beleid

“Het afgelopen jaar heeft mij vooral boos gemaakt. Zoveel medewerkers, vrijwilligers en asielzoekers die de speelbal zijn van het beleid. Ervaring, een professioneel netwerk, een lokaal sociaal netwerk... dat zijn vaak de zaken die het verschil kunnen maken in het leven van onze bewoners en ervoor zorgen dat ze zelf hun leven in handen kunnen nemen. Maar het huidige politieke beleid maakt dit onmogelijk. Opvangcentra moeten sluiten, opnieuw opengaan zonder een duidelijk toekomstperspectief en met enkel middelen voor bed, bad, brood en weinig ruimte voor ondersteunende begeleiding. Hopelijk brengt 2019 daar verandering in”, aldus Gitte Claey, verantwoordelijke opvangcentrum Scherpenheuvel.

© Fady al Ghorra Caritas

Janeta, alleenstaande moeder met vijf kinderen

“Dankzij de nooit aflatende steun van de medewerkers van Caritas en enkele andere bewoners is het mij gelukt om vertrouwen te hebben in mezelf en de nodige stappen te ondernemen in het doordrukken van mijn echtscheiding en het opnieuw indienen van een asielaanvraag met deze keer mijn ware verhaal. Op 3 september moest ik met spijt in het hart omwille van de aangekondigde sluiting naar het LOI van Tielt-Winge verhuizen. In oktober 2018 ontving ik een positieve beslissing van het Commissariaat Generaal voor Vluchtelingen en Staatlozen. Ik ben zo blij dat mijn kinderen en ik nu eindelijk een toekomst hebben.”

Alleenstaande vrouwen en moeders

De meeste kandidaat-vluchtelingen moeten sinds de introductie van een nieuw opvangmodel in augustus 2016 tijdens hun asielprocedure in een collectief centrum verblijven. Uitzondering wordt gemaakt voor mensen die moeilijk kunnen functioneren in een gemeenschappelijke woonvorm. De Logis de Louvranges is een locatie met 21 appartementen voor alleenstaande vrouwen met of zonder kinderen. We merken dat Fedasil de appartementen in Louvranges meer nog dan in het verleden toewijst aan uiterst kwetsbare vrouwen en kinderen (kwetsbaar zowel op psychologisch als medisch vlak). Om deze gezinnen optimaal te kunnen ondersteunen, blijft het begeleidend team een aantal vormingen volgen, onder meer rond autisme en psychose, en past het haar aanpak aan.

“Professionele en technische kennis volstaan echter niet om een echte vertrouwensband te creëren. Het team zet dan ook ten volle in op zorgzaamheid en luisterbereidheid. Het zijn de vrouwen zelf die ons uitdagen op dit vlak”, verduidelijkt Nathalie Braun, verantwoordelijke van het project. *“We kunnen eveneens rekenen op een fantastische ploeg van vrijwilligers. We hebben in 2018 heel wat vormingen en ontmoetingen georganiseerd waardoor er een hechte onderlinge band is gegroeid. De kwaliteit en de kracht van onze begeleiding vindt haar oorsprong in het belang dat we hechten aan die verbondenheid.”*

Kerncijfers 2018

- Aantal nieuwe bewoners: 15 nieuwe gezinnen (39 personen).
- Uitstroom. 14 vrouwen verlaten het centrum: 9 vrouwen krijgen een vluchtelingenstatuut, 2 vrouwen worden herenigd met hun gezin, 1 vrouw krijgt verblijfsrecht in het kader van 9 bis (verblijf om humanitaire redenen), 2 vrouwen krijgen het bevel om het grondgebied te verlaten. Met andere woorden 86% van de vrouwen die vertrekken krijgen een statuut waardoor ze in België kunnen blijven.
- Nationaliteit: we tellen maar liefst 18 verschillende nationaliteiten onder de bewoners.

© Isabel Corthier

Anne, maatschappelijk-werkster Louvranges

“Mevrouw R is zwanger als ze in Louvranges komt wonen. Ze lijdt aan hallucinaties, kan haar stress niet controleren. Haar asielprocedure, haar zwangerschap en de zorg voor een kind na de bevalling bezorgen haar nachtmerries. Er is veel geduld en aandacht nodig, maar na enkele weken groeit een zeker vertrouwen. Langzamerhand krijg ik haar verhaal te horen en komt ze me opzoeken om haar angsten te ventileren.

Een aantal mama's bekommeren zich om haar, geven haar raad en zullen haar ook helpen na de bevalling. Met vallen en opstaan, lukt het mevrouw R na verloop van tijd om zelf haar administratieve beslommeringen aan te pakken, haar stress te beheersen en uiteindelijk ook voor haar kind te zorgen.”

Medische problemen

Sinds juli 2017 beheert Caritas International in Antwerpen het Health Care Project: 19 opvangplaatsen voor personen/gezinnen in een individuele woonst waarvan minstens één gezinslid een zware medische problematiek heeft.

Kerncijfers 2018

- 29 gezinnen gedurende het jaar 2018, waarvan 45 volwassenen en 23 kinderen.
- Leeftijd : enkele dagen tot 71 jaar.
- Profiel: motorische beperking al dan niet in combinatie met een mentale, ouderdomskwalen, psychologische problemen, psychiatrische aandoeningen, diverse vormen van kanker, virusproblemen.
- Verblijfstijd: tussen drie maanden en vier jaar.
- Oriëntatie: 4 mensen krijgen een negatieve beslissing in hun asielprocédure; 3 krijgen subsidiaire bescherming; 6 erkenning als vluchteling; 2 mogen blijven om medische redenen; 14 wachten op een uitspraak in een lopende procedure.

“Een van de grote uitdagingen blijft het vinden van laagdrempelige dagbesteding voor een aantal van onze mensen. En dan is er ook nog het juridisch aspect. Advocaten die zowel gespecialiseerd zijn in vreemdelingenrecht als in parallele procedures die te maken hebben met de medische situatie waarin onze bewoners zich bevinden, zijn zeldzaam. De asielprocédure is vaak al lang negatief beëindigd terwijl nog wel een verblijfsstatuut kan bekomen worden op medische grond. De hele procedure moet dan opnieuw worden overgedaan.”
Sylvia Servranckx, coördinator individuele opvang.

Syrische asielzoekers: gemeenschapssponsoring

De gemeenschap Sant’Egidio en alle erkende erediensten tekenden eind 2017 een akkoord met de overheid om 150 Syriërs vanuit Libanon en Turkije te laten overkomen. Het gaat om mensen die naar ons land komen met een humanitair visum en veel kans hebben op een erkenning als vluchteling wanneer ze de asielprocédure doorlopen. De katholieke Kerk neemt 100 mensen voor haar rekening. Onthaalgroepen zijn het eerste aanspreekpunt: zij zorgen voor de opvang zowel op financieel, materieel als sociaal vlak.

De bisschoppenconferentie vraagt Caritas International om dit project te ondersteunen in tweede lijn. In 2018 geven we 34 lokale onthaalgroepen (gemiddeld 10 personen) vorming en ondersteuning bij heel wat praktische vragen. Tijdens een missie in Turkije bereiden we 75 asielzoekers voor op hun komst naar België. We bezoeken ook alle woningen die ter beschikking worden gesteld, gaan na of deze conform is en welke mensen erin kunnen komen wonen. We organiseren 2 collectieve ateliers waar Syriërs en onthaalgroepen ervaringen kunnen uitwisselen.

“Opvang voor vluchtelingen door onthaalgroepen is een nieuw concept voor ons. Maar gesterkt door onze jarenlange ervaring in de opvang hebben we met veel enthousiasme en met vallen en opstaan een nieuwe werking uit de grond gestampt. We hebben heel wat nieuwe expertise opgebouwd en aangetoond dat verschillende opvangmethoden voor vluchtelingen succesvol kunnen zijn”, vertelt Aaron Ooms, verantwoordelijk voor het project. *“De opvang door een lokale groep versnelt en bevordert in ieder geval sterk de integratie van de nieuwkomers.”*

“Zonder de hulp van de hele gemeenschap zou het moeilijk vol te houden zijn, maar iedereen helpt. Als ik een vraag heb, kan ik heel veel mensen bellen en mailen.”

Ria Van Alboom, een van de drijvende krachten achter het onthaal van een vluchtelingenfamilie in Evere.

2

Vluchtelingen begeleiden naar zelfstandigheid

© Isabel Corthier

Asielzoekers krijgen in principe materiële hulpverlening en collectieve opvang tijdens de lopende asielprocedure. Wanneer de erkenning als vluchteling een feit is, moeten ze de overstap maken naar zelfstandig wonen. Voor mensen met een kwetsbaar profiel is de uitdaging des te groter. Caritas wil hun kansen op een succesvolle overgang naar autonomie maximaliseren met een project dat de steun krijgt van Fedasil. Gedurende maximum zes maanden zorgen we voor opvang in individuele woningen in Brussel, Luik en Mechelen en aangepaste sociale begeleiding om de zelfstandigheid te bevorderen. De zoektocht naar een woning op de private markt is hierbij cruciaal want ze ligt aan de basis voor integratie in onze samenleving.

Hindernissenparcours

“De weg naar zelfstandigheid is bezaaid met hindernissen: institutionele hiaten opvangen, administratieve knopen ontwarren, ad hoc problemen oplossen, partners rond de tafel brengen om complexe situaties te ontrafelen en te vermijden dat onze mensen van het kastje naar de muur gestuurd worden”, verduidelijkt Ariane Dewandre, verantwoordelijk voor het project. *“Gedaan krijgen dat de mensen toegang hebben tot diensten waar ze recht op hebben - gespecialiseerde scholen of ziekenhuizen, psychiatrische voorzieningen, aangepaste woningen voor slechtzienden of mensen met een beperking of eenvoudigweg een bankrekening – en dat alles binnen een periode van zes maanden, is een ware heksentoer. We zetten dan ook maximaal in op versterking van capaciteiten, sociaal kapitaal en weerbaarheid om de draagkracht van de vluchtelingen te vergroten.”*

Kerncijfers 2018

- Aantal mensen dat we opvangen op 31 december 2018 – 35 families of 84 personen. 100 % van de beschikbare woningen zijn bezet. In totaal hebben wij 85 families (216 personen) gehuisvest over het hele jaar 2018.
- Wij vinden voor het merendeel van de mensen (92%) die onze structuur verlaten een huurwoning dankzij de vastberadenheid van het team want het blijft moeilijk om huiseigenaars te overtuigen.
- Voor 8% van de mensen draait het anders uit: ze worden gehospitaliseerd, komen in een andere structuur terecht, keren terug naar hun land...

© Isabel Corthier

Anonieme getuigenis van Afghaanse vluchteling

“Ik was 15 jaar toen ik in België aankwam en ik wist niets. Nu ben ik 18 jaar en in die 3 jaar heb ik meer geleerd dan in de 10 jaar daarvoor. Mijn denken is veranderd. Ik leerde hoe je zelfstandig moet leven. Ik was hier zonder mijn familie, zonder mijn moeder, dus leerde ik van andere mensen. Er zijn er niet een of twee maar heel veel. Ik ben hen allemaal heel dankbaar. Ik kan nu niets doen voor de mensen die mij geholpen hebben, maar later kan ik wel anderen helpen. Ik weet nog niet hoe, maar ben vastbesloten om iets te doen.”

Nieuwe initiatieven

In 2018 hebben we het project 'tandem' in Brussel, Luik en Mechelen verder ontwikkeld en uitgebreid. Het gaat hier om een buddywerking tussen vrijwilligers en gezinnen en dat voor een periode van 6 maanden: samen taal oefenen, samen huiswerk maken maar ook lokaal de omgeving en het cultureel aanbod ontdekken. De grote meerwaarde is hier het menselijke contact en de ontmoeting op gelijke voet. Op die manier krijgen mensen het gevoel dat ze bestaan, een gevoel van eigenwaarde, en dat is onbetaalbaar.

Onze ervaringsdeskundigen (zelf migranten met een niet-Europese achtergrond) blijven sensibiliseren rond huisvesting, budget, afval sorteren... Daarnaast organiseert Caritas International nu ook vormingen rond gezondheid, ziekenfondsen, seksualiteit en binnenkort ook rond ouderschap, in samenwerking met partnerorganisaties.

Specifieke doelgroepen

Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen

Caritas richt zich hier tot jongeren tussen de 16 en de 18 jaar die een verblijfsstatuut hebben verworven. Jongeren die nog niet autonoom genoeg zijn om zelfstandig te wonen. Ze verblijven in studio's of appartementen, alleen of per twee samen. Ze krijgen de nodige begeleiding door een educatief team. In 2018 huisvestten we 33 jongens en 6 meisjes in onze zogenaamde 'transithuizen' in Brussel. Voor Luik tellen we x jongens.

Als we in 2016 de eerste jongeren huisvestten, wordt snel duidelijk dat een aantal onder hen het heel moeilijk heeft om te functioneren in onze maatschappij: een intensieve begeleiding op maat dringt zich op. Op eigen fondsen brengen we de meest kwetsbare jongeren in Luik samen in één flatgebouw. Op die manier kunnen we een grotere nabijheid verzekeren. Eind 2018 kunnen we dit project financieel niet langer alleen dragen. Hoewel Fedasil overtuigd is van de noodzaak van een dergelijke structuur en de kwaliteit van onze inspanningen, beslist het niet te subsidiëren. Met pijn in het hart moeten we het project opdoeken, niet zonder eerst een zo goed mogelijk alternatief te zoeken voor de getroffen jongeren.

Vluchtelingen met zware medische problemen

Sinds september 2017 zijn er in Mortsel 10 zogenaamde 'High Care' plaatsen voor de opvang en omkadering van zwaar hulpbehoevende erkende vluchtelingen en hun gezin. Doelstelling: het vinden van een aangepaste plaats binnen het Belgische zorglandschap.

Kerncijfers 2018

- Aantal: 21 personen in 2018, waarvan 13 volwassenen en 8 kinderen.
- Leeftijd: jongste 3 jaar, oudste 55 jaar.
- Profiel: vooral alleenstaanden met of zonder kinderen. Medisch: motorische beperking, al dan niet in combinatie met mentale beperking, psychiatrische aandoeningen.
- Gemiddelde verblijfstijd: 6 tot 7 maanden.
- Oriëntatie: 8 gezinnen naar individuele woonst; 1 rust en verzorgingstehuis; 1 psychiatrische voorziening; 3 nog in High Care

© Isabel Corthier

3 Integratie

Huisvesting

Integratiecoaches en vrijwilligers begeleiden erkende vluchtelingen in hun zoektocht naar een eerste woning in België tijdens onze Housing-café's in Antwerpen, Gent en Luik. Wie extra ondersteuning nodig heeft, krijgt begeleiding op maat. Caritas organiseert daarnaast ook permanenties waar mensen met allerlei vragen terecht kunnen en collectieve sensibiliseringsactiviteiten over b.v. de rechten en de plichten van de huurder en over het onderhoud van een woning.

Nora, vrijwilligster en ex-bezoekster van het project Housing café

“Het gebeurt dat ik op twee uur tijd telefoneer naar twintig verschillende eigenaars, maar het komt zelden tot de bezichtiging van een woning. Ik leg uit dat ik bel in naam van een erkende vluchteling die steun krijgt van het OCMW. Op dat moment verandert de toon. Soms in positieve, soms in negatieve zin.”

Erkende vluchtelingen die hun opvangcentrum moeten verlaten kunnen terecht in een LOI – individuele opvangplaatsen aangeboden door een OCMW - waar de materiële hulpverlening verlengd wordt. Na twee tot vier maanden moeten ze een eigen huurwoning hebben gevonden en zijn ze op zichzelf aangewezen. In 2018 zijn we nauwer gaan samenwerken met LOI's en hebben we het concept Housing-café zoveel mogelijk onder de aandacht gebracht omdat we er sterk in geloven.

Ondanks beleidsbeloftes van een globale aanpak van discriminatie op de huurmarkt en een bredere toegang tot de huurmarkt voor migranten is er weinig veranderd. We kunnen daar nog het volgende aan toevoegen:

- Het nieuwe opvangmodel zorgt voor meer aanmeldingen bij het Housing-café en er is meer nood aan begeleiding.
- De aangekondigde verhoging van de huurwaarborg van twee naar drie maanden bemoeilijkt de zoektocht naar huisvesting.

- Het conformiteitsattest dat in Antwerpen verplicht is voor woningen die verhuurd worden, beperkt het aanbod op de huurmarkt en bemoeilijkt het werk van het Housing-café.
- De socio-economische situatie van de doelgroep is niet gewijzigd terwijl de indexatie van huurprijzen wel in voege bleef. Dit maakt woningen vinden nog moeilijker.

Kerncijfers 2018

- 182 gezinshoofden melden zich aan bij de Housing-café's
- 83 gezinnen vinden een woning via een Housing-café
- 76 gezinnen vinden zelf een woning dankzij vorming en begeleiding via Housing-café's
- 43 lokale opvanginitiatieven (LOI's) nemen deel aan onze trainingssessies
- 72 lokale LOI's verwijzen vluchtelingen door naar onze Housing-café's

© Isabel Corthier

Hervestigde vluchtelingen

Hervestiging bestaat erin vluchtelingen, bij gebrek aan bescherming en toekomstperspectieven in hun eerste opvangland, over te brengen naar een land waar ze een duurzaam verblijfsrecht krijgen.

Het pilootproject Peer2Peer ('van gelijke tot gelijke') dat in 2018 wordt opgestart, omvat drie collectieve luiken: Ateliers Persoonlijke Ontwikkeling (APO), ontwikkelen van een ambassadeursprogramma en een online-informatieplatform. We werken hiervoor samen met Fedasil en de Lokale Opvanginitiatieven die de hervestigde vluchtelingen opvangen.

- Ateliers persoonlijke ontwikkeling

Deze ateliers zijn collectieve en interactieve sessies rond bepaalde psychosociale en burgerschapsthema's. Er worden 4 nieuwe ateliers ontwikkeld: management van verwachtingen en cultuurschok; normen en waarden; gezinsdynamiek en rollenpatronen; huisvesting, hoe omgaan met een beperkt budget?

Er is een zeer actieve deelname aan de ateliers. De aanwezigheid van interculturele medewerkers en

© Caritas International

© Caritas International

'ambassadeurs' laat de mensen toe zich in eigen taal uit te drukken en te leren uit de uitwisseling van ervaringen. 155 personen nemen één of meerdere malen deel aan onze ateliers (13 in totaal). We tellen globaal 258 aanwezigen.

- Ambassadeursprogramma

Om de ervaringen en competenties van de vluchtelingen zelf te valoriseren en onze werking te optimaliseren vormen we een diverse groep van tien ambassadeurs. Het zijn hervestigde vluchtelingen die langer dan twee jaar in België wonen en voldoende Nederlands of Frans spreken.

- Online informatieplatform

We starten in september met een gesloten facebook-groep waar mensen info kunnen uitwisselen in hun eigen taal. Het blijkt een goed dynamisch werkinstrument te zijn om de doelgroep te bereiken. Eind 2018 telt de groep 85 leden.

Hélène Leduc, Housing-café Luik

"Tijdens de 'Housing-café's' zijn wij het vaak die onze kennis delen. Bij 'Housing got talent', zijn de rollen omgekeerd. Vluchtelingen en vrijwilligers worden musici, dansers, acteurs, tekenaars... Wat een talent, wat een rijkdom bij de mensen die wij dagelijks ontmoeten. Hun kracht raakt ons diep van binnen."

4 Ondersteuning bij re-integratie

© Caritas International

Het team re-integratie van Caritas International ondersteunt sinds 2004 migranten die ervoor kiezen om terug te keren naar hun land van herkomst. Vaak maken ze die keuze bij gebrek aan toekomstperspectieven in België. Dat neemt niet weg dat ze veel vragen hebben over wat hen te wachten staat in hun thuisland, zeker als ze al een aantal jaren in het buitenland hebben doorgebracht. Om hun terugkeer zo goed mogelijk voor te bereiden ontmoeten de collega's re-integratie elke persoon individueel. Bij aankomst in het land van herkomst, is het een lokale partnerorganisatie die de begeleiding verderzet. Ze helpt bij het betalen van huur, bij het vinden van een opleiding, bij het inschrijven van de kinderen op een school, bij het opstarten van een kleine onderneming, enz.

ERRIN: een Europees netwerk

Caritas International is al geruime tijd een partner van Fedasil, de Belgische overheidsinstantie die instaat voor vrijwillige terugkeer. Sinds enkele jaren spelen we ook een belangrijke rol op Europees niveau. Steeds meer landen begrijpen het belang van de ondersteuning in het land van herkomst. Aangezien Caritas International al jarenlang ervaring heeft opgebouwd op dit vlak, is ze samen met haar partners in enkele herkomstlanden in zee gegaan in het Europese ERRIN-programma dat re-integratieondersteuning biedt aan terugkeerders uit verschillende Europese landen naar verschillende herkomstlanden.

9 herkomstlanden

Naast Marokko, Rusland, Oekraïne, Nepal en India zijn in 2018 nu ook Brazilië, Nigeria, Ghana en Ethiopië aan de

lijst van herkomstlanden toegevoegd – hoofdzakelijk dus Engelstalige Afrikaanse landen. Concreet betekent het dat het Caritas re-integratieteam dossiers krijgt uit 18 Europese landen van mensen die terug willen naar een van de landen uit de bovenstaande lijst. De niet-Belgische terugkeerders kunnen we jammer genoeg niet persoonlijk ontmoeten maar we hebben wel telefonische contacten met hen.

Terugkeerders begeleiden uit verschillende Europese landen, met verschillende profielen, verschillende verwachtingen, verschillende achtergronden en opleidingsniveaus vraagt uiteraard de nodige competenties. Daarom organiseert Caritas in november 2018 haar eerste training met de Afrikaanse partners, in Nigeria. Bedoeling van de ontmoeting: Afrikaanse partners bij elkaar brengen en een vlotte opstart van het ERRIN-programma in die landen verzekeren. Partnerorganisaties uit Nigeria, Ghana en Ethiopië zijn aanwezig. Een dergelijke ontmoeting in een van de herkomstlanden geeft ons team de gelegenheid om de werking van de Nigeriaanse, Ghanese en Ethiopische collega's beter te leren kennen en sommige van hun "good practices" toe te passen bij onze eigen werking. Ook een mooi meegenomen kans om enkele terugkeerders te ontmoeten en een beter beeld te krijgen van de moeilijkheden en de mogelijkheden na een terugkeer in Nigeria.

"Begeleiding bij re-integratie is geen activiteit maar een delicate opdracht die belangeloze inzet vraagt. We proberen tegemoet te komen aan de psychosociale en economische noden van mensen met als enige bedoeling hen betere levensomstandigheden te bieden."

Grace, re-integratieondersteuning, Ghana

© Caritas International

Indra keert terug naar Nepal

“Tijdens mijn asielpcedure in België werkte ik als afwasser in een restaurant, maar toen mijn aanvraag afgewezen werd, had ik geen werkvergunning meer en verloor ik ook mijn job. Na vier jaar in België besloot ik om terug te keren naar mijn man en kinderen: mijn thuis in Nepal.”

Plannen maken

“Voor mijn vertrek besprak ik met Caritas de mogelijkheden in Nepal,” vertelt Indra. “Ik dacht eraan om tomaten te gaan kweken of een kleine winkel te openen, maar al snel bleek dat dat allesbehalve evident zou worden. Ik woon in de afgelegen regio Damjha, waar het aantal potentiële klanten eerder beperkt is en de aanvoer van producten moeilijk verloopt door slechte toegangswegen.” Caritas Nepal gaf Indra het advies om haar netwerk te raadplegen en om na te gaan of er misschien kennissen of familieleden bereid waren om met haar samen te werken, eventueel buiten haar dorp.”

Jeugd vriendin

Op de markt van de grotere stad Baglung heeft een jeugd vriendin van Indra al meer dan 10 jaar een winkel. Ze was bereid een deel van de winst te delen. “In ruil investeer ik in de winkel en ga ik er werken,” zegt Indra. “Ik ben elke dag 3 uur onderweg om op de markt te geraken. Het kost tijd en geld, maar ik kan tenminste werken en ervaring opdoen. Mijn echtgenoot steunde me van bij het begin in mijn keuze, al waren we niet zeker of er snel een inkomen zou volgen.””

Een regio met koopkracht

“Ik begon te werken tijdens het Hindi festival. Hét moment waarop mensen volop eten aankopen,” glundert Indra. “Daardoor kende ik een goede start. Bovendien krijgen veel mensen in Baglung geld opgestuurd van familie in het buitenland. Daardoor kunnen ze meer kopen dan in andere regio’s, wat onze winkel alleen maar ten goede komt.””

Top 5 terugkeerlanden vanuit België (Fedasil)

Terugkeerland	Aantal personen
Georgië	198
Brazilië	64
Irak	52
Oekraïne	52
Armenië	33
Andere	215
Totaal	614

Re-integratie vanuit de andere Europese landen binnen ERRIN

Terugkeerland	Aantal personen
Rusland	1.050
Oekraïne	259
India	285
Nepal	9
Marokko	32
Nigeria	63
Ghana	16
Ethiopië	7
Brazilië	26
Totaal	1.747

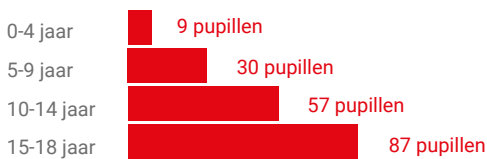
5 Voogdij minderjarigen

Het team van voogden van Caritas International focust in 2018 op drie kerntaken: de voogdij over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen, een helpdesk voor Franstalige (nieuwe) voogden en ondersteuning van niet-begeleide transmigranten.

Voogdij

In 2018 begeleiden 11 voogden 183 minderjarigen. De voogden zijn hun wettelijke vertegenwoordiger, verdedigen hun belangen, ondersteunen hen en gaan samen met hen op zoek naar de meest duurzame oplossing, in ons land of elders.

Leeftijden

Vorming en coaching van Franstalige voogden

Op vraag van de FOD justitie verzorgt het team van voogden sinds januari 2016 vorming en coaching voor (nieuwe) Franstalige voogden. Kennis en ervaring delen, een professioneel netwerk helpen uitbreiden, concrete uitdagingen en mogelijke strategieën bespreken: kortom de voogden de nodige bagage en ondersteuning bieden opdat ze hun opdracht zo goed mogelijk kunnen uitvoeren. Concreet betekent dit voor 2018:

- Telefonische helpdesk op maandag van 10 tot 12 uur, dinsdag van 17u tot 19 u en donderdag van 13u tot 15 u. Ook per mail.
- 5 dagen basisvorming rond verschillende modules (wetgeving, psychosociale aspecten, onderwijs, vrijwillige terugkeer en opvang).
- 48 coaching trajecten (3 sessies van elk 2u30). Het betreft hier een verdieping en een praktische toepassing van de basisvorming die de voogden krijgen.

- 36 individuele begeleidingssessies voor voogden die problemen ondervinden of een ingewikkeld dossier opvolgen.
- 13 dagen voortgezette opleiding rond thema's die belangrijk zijn binnen voogdij: gezinshereniging, sociaal recht, procedures verblijfsrecht.

Niet-begeleide transmigranten

Vanaf februari 2018 is Caritas actief in de 'humanitaire hub', de hulppost in de buurt van het Maximiliaanpark. Migranten op doortocht zijn zeer mobiel en schuwen het contact met de overheid. De hub wil een neutrale zone zijn waar migranten gratis en anoniem medisch, sociaal en juridisch advies kunnen krijgen. Dank zij de samenwerking tussen organisaties met verschillende expertise komen heel wat mensen langs.

We stellen echter vast dat heel weinig minderjarigen de hub opzoeken. Dit is deels te wijten aan het feit dat de hub niet aangepast is aan hun specifieke noden. Laurence Bruyneel, coördinator van het team voogden, verduidelijkt: *"Ze moeten terecht kunnen op een plaats die echt aangepast is aan hun noden. En die is moeilijk te vinden, terwijl deze jongeren wel bijzonder kwetsbaar zijn. Niet alleen hebben ze al een traumatiserend parcours achter de rug, ook worden ze hier in België nog eens aan tal van gevaren blootgesteld. Wie slechte bedoelingen heeft, weet ook dat er in het Maximiliaanpark minderjarigen zijn en heeft directe toegang tot deze zeer kwetsbare groep."*

Het team werkt daarom een alternatief uit. Samen met actoren werkzaam op het terrein gaan we actief niet-begeleide transmigranten in de buurt van de hub opsporen en hen specifieke informatie en diensten aanbieden. Het project gaat in juni van start en is al gauw een succes. Dagelijks gaat ook een van de voogden naar de dienst Vreemdelingenzaken om ervoor te zorgen dat jongeren die een asielaanvraag willen indienen, onmiddellijk geholpen worden. Dat is vooral nodig wanneer eind 2018 tijdelijk een quotum vastgelegd wordt van het aantal asielaanvragen dat per dag nog behandeld zal worden.

6 Sociale dienstverlening

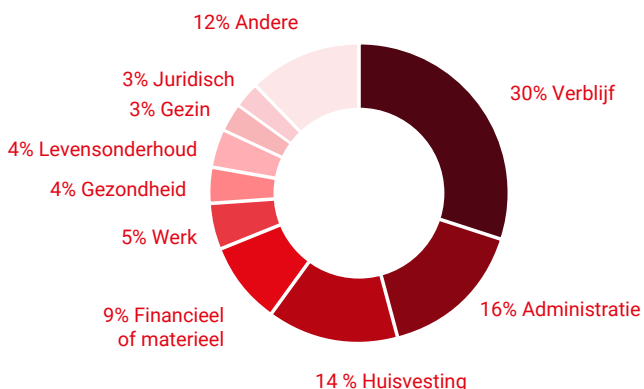

© Isabel Corthier

Eerstelijnszorg

Eerstelijnszorg, huisvesting van NBMV's in Brussel (p 24) en voogdij NBMV's (p 29) zijn mogelijk dankzij de nauwe samenwerking tussen Caritas International en CAW Brabantia, antenne Caritas. Caritas richt zich binnen haar eerstelijnszorg tot elke buitenlander ongeacht zijn of haar statuut of nationaliteit. In 2018 helpen we in 718 dossiers waarbij 84 nationaliteiten betrokken zijn. Het betreft hier vooral vragen rond verblijfsvergunning, huisvesting en administratie in de brede zin van het woord.

Aard vragen eerstelijnszorg

Gezinshereniging

De voorwaarden voor gezinshereniging zijn complex en verschillen per dossier. Daarom voorziet Caritas collectieve infosessies en individuele begeleiding voor mensen die gezinshereniging willen aanvragen.

In 2018 hebben we 6 specifieke vormingen georganiseerd voor voogden en 19 collectieve sessies voor geïnteresseerde migranten, opgesplitst volgens hun verblijfsstatuut (vluchteling, subsidiaire bescherming, geregulariseerd...).

© Isabel Corthier

We hebben in het totaal 254 mensen bereikt. Wie daarna nog verdere opvolging nodig heeft, kan bij Caritas terecht voor een individuele begeleiding. We bieden administratieve hulp (bv het invullen van de online visumaanvraag). We nemen ook contact op met de verschillende bevoegde instanties (ambassades, dienst vreemdelingenzaken...) wanneer dit nodig is. De sociale dienst behandelt in 2018 672 dossier. 421 zijn nieuw en daarvan zijn er 35 van NBMV's.

Ook na aankomst van de familieleden, blijven de sociaal assistenten beschikbaar. Een veel voorkomend probleem is de inschrijving bij de gemeente. De documenten van burgerlijke stand die door de dienst vreemdelingenzaken worden erkend, worden immers niet altijd door de gemeenten erkend. Caritas gaat steeds mee op zoek naar een oplossing.

Bezoek gesloten centra

De eerstelijnsdienst heeft samen met enkele andere organisaties toegang tot de gesloten centra van België. In 2018 hebben twee collega's het repatriëringscentrum 127bis in Steenokkerzeel eenmaal per week bezocht. Hun opdracht is drievoudig:

- Een luisterend oor bieden aan de gedetineerde;
- Uitleg geven over rechten en eventueel juridische hulp bieden;
- De algemene detentieomstandigheden evalueren en problemen aankaarten bij de bevoegde instanties.

Het betreft hier hoofdzakelijk mensen die aangehouden zijn om administratieve redenen: illegaal verblijf, transmigratie, negatieve uitkomst procedures... Onze bezoekers van de sociale dienst maken ook deel uit van de Transitgroep: een platform voor bezoekers van gedetineerden in de 5 bestaande gesloten centra, met de bedoeling hun krachten te bundelen.

De sociaal assistenten hebben één of meerdere keren

gepraat met 121 gedetineerden in het centrum 127bis. Mensen die teruggestuurd worden zijn hoofdzakelijk afkomstig uit de Maghreb, uit de Russische Federatie of uit Afrikaanse landen. De groep die moet terugkeren naar een ander Europees land in het kader van de Dublinconventie betreft vooral mensen die de overtocht per boot gemaakt hebben vanuit Libië naar Italië en daar hun vingerafdrukken nagelaten hebben bij binnenkomst.

Vanaf augustus 2018 verandert het publiek in het repatriëringscentrum 127bis.

In augustus 2018 openen de gesloten gezinsunits voor families met minderjarige kinderen. In 2018 worden er 5 families opgesloten. Caritas is partner van de campagne 'een kind sluit je niet op. PUNT'. Deze campagne roept de regering op om het opsluiten van kinderen in gesloten centra onmiddellijk te staken.

Daarnaast zien we extra capaciteit voor transmigranten in de gesloten centra. Eén van de gangen in 127 bis wordt het nationaal administratief centrum voor transmigratie. De federale politie kan er de dossiers van de personen onderweg zijn naar de UK administratief afhandelen. Wanneer er wordt beslist tot detentie over te gaan, wordt de persoon overgeplaatst naar één van de twee overige gangen.

© Isabel Corthier

De kracht van mensen

Beleidsbeïnvloeding

03

Analyses, beleidsbeïnvloeding en sensibiliseringsacties, dat is in een notendop waar onze beleidsmedewerkers op inzetten. Bedoeling van deze activiteiten is ook in 2018 om beleidsmakers en Belgen te informeren over de link tussen migratie en ontwikkeling. We willen de bestaande opvattingen scherpstellen en de verschillende lagen van de maatschappij actief betrekken: zowel het grote publiek als politici en andere ontwikkelingsactoren. *“Juiste informatie en betrokkenheid zijn cruciaal willen we onze samenleving op het juiste pad zetten richting duurzame ontwikkeling”*, verduidelijkt Tom Devriendt, coördinator beleidsbeïnvloeding.

Mind: migration, interconnectedness and development

2018 is het jaar waarin we twee nieuwe collega's mogen verwelkomen. Zij zullen tot eind 2020 werken op een project dat gefinancierd wordt door de Europese Commissie. Het project kreeg een mooie naam: MIND. Kort voor Migration, Interconnectedness and Development. Achter die naam zitten grote ambities: verhalen verzamelen die de verbanden illustreren tussen ontwikkeling en migratiepatronen. Tonen hoe migratie en migranten kunnen bijdragen aan duurzame ontwikkeling. En die duurzame ontwikkeling, dat is vanzelfsprekend niet alleen economische, maar ook sociale en ecologische vooruitgang – een vaststelling die we dit jaar extra in de verf gezet hebben via een publieke campagne met hashtag #whatishome.

Naast deze campagne, dragen we ook bij aan het analyseren van de bestaande beleidskaders. Wat leren die ons en welke invloed hebben deze op de realiteit en de perceptie ervan. *“Is er een verschil tussen die laatste twee? Bestaan er misverstanden over deze fenomenen? Zo ja, kunnen we die beïnvloeden en – wel ja – ‘rechtzetten’? En welke rol spelen de EU en haar lidstaten hierin? Nemen ze steeds geïnformeerde beslissingen?”*, vragen Tom Devriendt en zijn team zich af. *“Wij menen dat dat beter kan. Caritas wil het beleid hieromtrent bijsturen en coherenter maken. Tonen wat de gevolgen zijn van een Europees migratiebeleid op ontwikkeling. En omgekeerd.”*

Grondoorzaken van migratie

Ontwikkeling heeft een impact op migratie, maar wat is die precies? En wat is het verband met andere grondoorzaken van gedwongen migratie? Denk bijvoorbeeld aan klimaatopwarming. Het aantal stormen, droogtes en

overstromingen is de afgelopen dertig jaar verdrievoudigd. Vooral kwetsbare gemeenschappen in het Zuiden ondervinden de verwoestende gevolgen hiervan. Migratie blijkt voor deze gemeenschappen vaak een uitweg.

Of denk aan (het ontbreken van) voedselzekerheid. In Niger gebeurt het elk jaar opnieuw dat mensen zich voorbereiden om hun dorp te verlaten. In een regio waar land van nature maar de helft van het jaar productief is en waar terugkerende droogtes traditioneel de voorbode zijn van hongersnood, is circulaire migratie van oudsher een belangrijke overlevingsstrategie. Tijdens de afgelopen decennia werd het in Niger gebruikelijk dat mannen, vrouwen en kinderen tijdens het droge seizoen migreren en werk gaan zoeken in de buurlanden, vooral in de grote steden van Nigeria, Libië of Algerije. Op deze manier kan de opbrengst van de oogst deels worden gespaard voor achterblijvers, terwijl de vertrekkers zichzelf kunnen voeden met wat ze in het buitenland verdienen en daarbovenop soms ook extra geld naar huis kunnen sturen. Maar is dit duurzaam? Kan dit blijven duren? En wat is de impact van het Europese buitenlandbeleid op migratie in landen buiten Europa?

Beleidsaanbevelingen

Veel vragen dus. Waarop Caritas zo genuanceerd mogelijk antwoorden wil geven. Antwoorden die we delen in de vorm van aanbevelingen richting beleidsmakers (in 2018 hebben we contact met een 100-tal beleidsmakers) en partnerorganisaties – met bijzondere vermelding van Caritas Europa, Commission Justice & Paix, 11.11.11 en CNCD. Positieve, constructieve antwoorden bovendien die we steevast illustreren en staven met verhalen en getuigenissen die we verzamelen in ons netwerk. Zo werken we in 2018 op het Global Compact voor Veilige en Reguliere Migratie. Daarvoor zitten we regelmatig samen met vertegenwoordigers uit de Ontwikkelingsadministratie die dit heikel dossier opvolgen voor de Belgische regering. België tekent uiteindelijk dit Compact in de overtuiging dat het een sterk kader biedt om in de nabije toekomst van migratie een motor van ontwikkeling te maken. Dit is een analyse die Caritas International deelt. Het weerspiegelt een positieve aanpak die onze samenleving hoop geeft en probleemoplossend kan werken, vooral omdat beleidsmakers niet altijd duidelijk weten welk pad voorwaarts het beste is. Om die reden is het voor Caritas belangrijk om concrete beleidsvoorstellen te blijven formuleren en oplossingen aan te reiken om zo van het Belgische en Europese beleid een steeds rechtvaardiger beleid te maken.

De kracht van mensen

Educatie

04

Bij Caritas geloven we sterk in de kracht van jonge mensen. We geloven dat jongeren tot straffe dingen in staat zijn en zijn trots op het feit dat we hen op basis van onze terreinervaring kunnen helpen zich te mobiliseren in de strijd voor gelijkheid, rechtvaardigheid en mensenrechten. Aan de hand van ons educatief aanbod maken we jongeren en hun leerkrachten wegwijs binnen het thema van vluchtelingen en migratie en tonen we dat je ook vanuit België een steentje kan bijdragen aan een meer rechtvaardige wereld.

Syrische jongeren op de vlucht

En hier is duidelijk oor naar. Voor het project 'Jongeren op de vlucht', dat ondertussen aan zijn vijfde editie toe is, schrijven maar liefst 723 Belgische jongeren een brief naar een Syrische leeftijdsgenoot op de vlucht in Libanon. Met dit project, een partnerschap met Caritas Libanon, streven we er naar jongeren te bewegen tot een solidariteitsactie en willen we van de gelegenheid ook gebruik maken om hen goed in te lichten over het conflict in Syrië en de gevolgen hiervan wereldwijd.

Ontmoetingen

Ook in onze workshop Between 2 worlds waarbij we zelf naar de scholen toe gaan, willen we jongeren kennis laten maken met het thema van vluchtelingen en migratie. Omdat we geloven dat ontmoeting een krachtige manier is om bepaalde zaken beter te begrijpen en omdat we tegelijk geloven in de kracht van vluchtelingen als actor voor verandering, starten we in 2018 met een nieuw project. We zoeken mensen met een vluchtverleden die graag met jongeren hierover in gesprek willen gaan. In totaal 13 kandidaten geven we een intensieve cursus storytelling om mee naar scholen te gaan. Sinds de start van dit project hebben al 400 leerlingen op die manier een ontmoeting aangegaan met één van onze vrijwilligers met een vluchtverleden

Oorzaken van migratie

In 2018 begeleiden we ook samen met Commission Justice et Paix en La Croix Rouge de Belgique de school Centre Scolaire Saint-Adrien - Val Duchesse Auderghem

rond de oorzaken van conflicten en migratie. Ons doel? Meer dan 130 jongeren vormen rond het thema van migratie, natuurlijke grondstoffen en conflicten en hen zo dat extra duwtje in de rug geven om zich te engageren rond deze belangrijke thema's. De tentoonstelling die de leerlingen opzetten op het einde van het schooljaar is van een enorm hoge kwaliteit. Ze slagen erin om op hun beurt ouders, medeleerlingen en leerkrachten te sensibiliseren.

Leerkrachten mobiliseren

Ook de kracht van leerkrachten om zaken in beweging te zetten mag niet onderschat worden. In 2018 vinden 7 momenten plaats waarin we leerkrachten en toekomstige leerkrachten wegwijs maken betreffende de thema's van migratie en conflicten wereldwijd en vluchtelingen. Op die manier bereiken we in totaal 118 (toekomstige) leerkrachten. Dit gebeurt in samenwerking met verschillende partners zoals Commission justice et Paix, 11.11.11 en het Katholiek Onderwijs Vlaanderen.

“Ik vind het erg belangrijk om de jongste generatie te helpen begrijpen wat er gebeurt in de wereld. Wat er gaande is achter de nieuwsberichten over vluchtelingen die ze zien op TV. Ik werk zelf in de wereld van nieuwe media en weet goed genoeg dat dit vaak onvolledige informatie met zich meebrengt. De workshops die ik mee begeleid, confronteren jongeren met nieuwe vragen, nieuwe inzichten. Dat is al een goede start.”

Fady Al Ghorra – Getuige 'Between 2 worlds'

© Fady Al Ghorra / Caritas International

Programma's asiel en migratie in België

Titel van het project	Doelstellingen	Periode	Financiers	Rechtstreeks aan het project verbonden kosten 2018 in €
Youth in Transit Luik	Begeleiding naar een zelfstandig leven, overgang van materiële naar sociale en financiële steun van niet-begeleide minderjarigen.	Sinds 07 16	Fedasil, Ciré	1.099.092
Youth in Transit Brussel	Begeleiding naar een zelfstandig leven, overgang van materiële naar sociale en financiële steun van niet-begeleide minderjarigen.	Sinds 07 17	Ciré	319.385
High Care	Begeleiding ernstig zieke vluchtelingen bij transitie leven in België.	Sinds 09 17	Fedasil	619.679
Transitie naar zelfstandigheid (volwassenen)	Begeleiding bij de start van een leven in België voor kwetsbare vluchtelingen.	Sinds 03 16	Fedasil	1.489.670
Integratie: Housing-cafés - Coaching kwetsbare vluchtelingen - Peer2Peer hervestigde vluchtelingen	Vluchtelingen die een statuut verworven hebben, helpen bij het zoeken naar een eerste woning op de private markt. Integratie van kwetsbare vluchtelingen en hervestigde vluchtelingen bevorderen.	Sinds 11 15	Eigen middelen, Fedasil	988.901
Health care Antwerpen	Opvang asielzoekers met medische problemen in individuele woningen.	Sinds 07 17	Ciré	838.155
Individuele opvang Louvranges	Specifieke opvang van alleenstaande vrouwen en moeders met kinderen.	Sinds 2010	Fedasil, Ciré	1.375.774
Opvangcentrum in Scherpenheuvel	Opvang van asielzoekers in een collectief centrum.	Sinds 11 15	Fedasil	2.922.633
APL Charleroi	Onderverhuring aan erkende vluchtelingen.	Sinds 01 14	Eigen middelen	255.390
Re-integratie na vrijwillige terugkeer	Begeleiding van personen die vrijwillig naar hun land van herkomst willen terugkeren en die recht hebben op re-integratiesteun.	Sinds 2006	Fedasil, AMIF België, AMIF Europa	3.893.142
Sociale dienst voor buitenlandse studenten en stagiairs	Ondersteuning van studenten met een beperkt visum, ingeschreven in een universiteit of in een hogeschool.	Sinds 01 14	Fonds Orval en Scourmont	35.336
Ondersteuning CAW Brabantia	Eerstelijnszorg. Voogdij.	Sinds 1974 Sinds 2005	Eigen middelen	126.979
Gemeenschapssponsoring – Syrische asielzoekers	Begeleiding van onthaalgroepen bij opvang 100 Syrische asielzoekers.	2018	Eigen middelen	40.459
Financiële steun	Uitzonderlijk wordt een lening toegestaan voor gezinshereniging en huurwaarborgen.		Eigen middelen	16.756

Programma's noodhulp en ontwikkeling

Cofinancieringsprogramma's (private en institutionele)

Noodhulp en Heropbouw

Land	Project	Periode	Budget	Financiering	Uitgaven 2018 in €	Bijdrage van Caritas International
Burundi - Niger - DR Congo	Rampenparaatheid	2016-2018	5.293.689 EUR	DGD	2.392.752,74	0
DR Congo	Humanitair alarmsysteem in de Evenaarsprovincies en in Kasai	2017-2018	585.393.09 USD	UNICEF	229.045,27	15.255 USD
DR Congo	Humanitair alarmsysteem in de Evenaarsprovincies en in Kasai	2018	349.419,45 USD	UNICEF	163.102,51	12.630 USD
DR Congo	Snelle interventie bij verplaatsingen van bevolkingsgroepen rond Mbuji-Mayi, Kasai	2017 - 2018	82.798 USD + 43.099 CHF	UNICEF + Swiss confederation	111.511,06	0
DR Congo	Promotie van digitale hulpmiddelen voor de humanitaire coördinatie in de regio Kasai	2018-2019	1.420.000,40 EUR	DGD	237.916,33	0
DR Congo	Snelle interventie Zuid-Kivu	2018-2019	1.192.553,83 EUR	DGD	21.958,29	0
Palestina - Gaza	Geïntegreerde gezondheidszorg en bescherming voor kwetsbare personen in de Gazastrook	2016-2018	1.060.077 EUR	DGD	50.776,73	0
Servië	Voedselhulp voor migranten in Zuid-Servië	2017-2018	1.152.000 EUR (672.000+cofin)	ECHO + CRS	194.557,32	Cl.be (159.200 EUR) + CRS (320.800 EUR)
Syrië	Humanitaire hulp en steun heropbouw voor kwetsbare families in Aleppo.	2018	100.000 EUR	Buza Vlaamse Regering	100.000,00	0
Zuid-Soedan en Oeganda	Voedselzekerheid en inkomstenverwerving voor boeren en verplaatste personen uit Yei en Maridi (Zuid-Soedan) en voor vluchtelingen in Oeganda	2017-2019	418.188 CHF	Swiss confederation	155.510,28	0
Zuid-Soedan en Oeganda	Noodhulp voor inwoners van Yei (Zuid-Soedan) en duurzame voedselzekerheid en inkomstenverwerving voor de Zuid-Soedanese vluchtelingen in Oeganda	2017-2018	1.293.490,21 EUR	DGD	978.251,00	0
Totaal					4.635.381,53	

Ontwikkeling

Land	Project	Periode	Budget	Financier	Uitgaven 2018 in €	Bijdrage van Caritas International
Burundi	Meerwaarde creëren voor de landbouw door publieke en private financiering samen te voegen	2016 - 2019	950.000,00	EU	279.782,36	25%
Burundi	Verbetering voedselzekerheid / multi-actoren, Cendajuru, Gisuru en Kinyingya	2013-2018	1.764.706,00	Belgisch Fonds voor Voedselzekerheid	332.475,00	15%
Burundi	Initiatieven voor de ontwikkeling van familiale landbouw - Mosso	2016-2019	778.000,00	BTC-Enabel	156.520,00	0%
Burundi	Initiatieven voor de ontwikkeling van familiale landbouw - Imbo	2017-2019	450.000,00	BTC-Enabel	134.055,00	0%
Burundi	Weerbaarheid van gemeenschappen vergroten in Buyenzi	2018-2021	1.715.000,00	EU		5%
Burundi	Lokaal ontwikkelingsproject voor de bevordering van werkgelegenheid	2018-2021	298.874,00	Wereldbank	-	0%
DR Congo , Burundi, Rwanda, Haïti, Niger, Ethiopië, België	EMMo - Empowerment in een wereld in beweging - vijfjarenprogramma	2017-2021	12.839.807,99	DGD + 11.be	2.663.706,40	20%
Ethiopië	Weerbaarheid op het vlak van economie en inkomsten	2017-2019	1.474.814,00	EU Reset	336.546,00	10%
Ethiopië	Meer veerkracht betreffende de impact van de klimaatverandering, Oost-Tigray	2016-2018	240.001,00	EU/ Civil Society Fund	-	15.000 EUR
Ethiopië	Verbeterde toegang tot drinkbaar water en hygiëne in scholen in Irobdistrict	2018	54.719,00	Fonds Amélie & Elisabeth	9.479,55	13.945 EUR
Totaal					3.912.564,31	

© Isabel Corthier

Programma's met eigen fondsen

Noodhulpprogramma's met het Caritasnetwerk

Land	Crisis	Uitgaven 2018 in €
Bosnië-Herzegovina	Vluchtelingen	20.000,00
Burkina Faso	Voedseltekort	20.000,00
Cambodja	Overstromingen	20.000,00
DR Congo	Humanitaire hulp aan teruggekeerde groepen in het bisdom Mweka	130.000,00
DR Congo	Re-integratie van 500 vluchtelingengezinnen en gastfamilies in het bisdom Molegbe	60.000,00
Ethiopië	Honger - voedselcrisis	130.000,00
Filipijnen	Heropbouw na tyfoon Haiyan	176.519,35
Griekenland	Vluchtelingen	20.000,00
Haïti	Heropbouw na cycloon Matthew	90.000,00
India	Overstromingen	20.000,00
Indonesië	Tsunami	150.000,00
Jordanië	Humanitaire crisis (vluchtelingen Midden-Oosten)	75.000,00
Libanon	Humanitaire crisis (vluchtelingen Midden-Oosten)	54.518,98
Mongolië	Overstromingen	29.208,00
Nepal	Heropbouw na aardbeving	75.000,00
Niger	Voedselcrisis	130.000,00
Oeganda	Honger- voedselcrisis	66.670,00
Palestina	Gezondheidszorg Gaza	20.000,00
Rwanda	Hulp aan Burundese vluchtelingen in het Mahamakamp	75.000,00
Somalie	Honger - voedselcrisis	50.000,00
Syrië (kuststreek)	Honger - voedselcrisis	200.000,00
Zuid-Soedan	Honger - voedselcrisis	125.000,00
Totaal		1.736.916,33

Socio-economische projecten

Caritas International financiert een aantal activiteiten waarvoor geen tussenkomst is van institutionele financiers.

Land	Aantal	Uitgaven 2018 in €
Burundi	4	14.638,00
Cambodja	1	16.569,00
DR Congo	2	21.857,35
Indonesië	1	10.000,00
Irak	2	98.000,00
Laos	1	14.000,00
Libanon	1	20.000,00
Oeganda	2	27.842,00
Thailand	1	7.500,00
Totaal	15	230.406,35

Capaciteitsopbouw Caritaspartners

Caritas International versterkt Caritaspartners door steun te verlenen voor vorming en voor de uitbouw van hun structuur.

Land	Organisatie	Uitgaven 2018 in €
Azië	Caritas Asia (regional conference and leadership program)	15.000,00
Bosnië- Herzegovina	Caritas Bosnië-Herzegovina	10.000,00
DR Congo	BDD	50.000,00
Ethiopië	Caritas Ethiopië	25.000,00
Haïti	Caritas Haïti	23.030,00
Libanon	Caritas Mona	20.000,00
Macedonië	Caritas Macedonië (via Caritas Europe)	8.000,00
Moldavië	Caritas Moldavië (via Caritas Europe)	2.000,00
Niger	Caritas Niger - Maridi	14.300,00
Totaal		167.330,00

Partnerschapsprojecten

Met een aantal Belgische verenigingen heeft Caritas International een samenwerkingsverband voor de realisatie van projecten die overeenstemmen met haar visie en missie.

Land	Aantal projecten	Uitgaven 2018 in €
Bangladesh	1	8.290,00
Benin	2	14.899,18
Burundi	1	2.000,00
Cambodja	1	3.082,00
DR Congo	12	73.413,63
Ethiopië	1	8.830,25
Filipijnen	1	5.631,21
Haïti	3	21.095,64
Kameroen	1	42.788,61
Libanon	2	50.511,75
Mali	3	23.575,15
Niger	2	21.750,25
Nigeria	1	2.300,00
Rwanda	3	22.140,55
Senegal	1	3.415,83
Syrië	1	17.406,05
Tanzania	1	5.176,30
Togo	1	25.764,60
Zuid-Afrika	2	7.397,00
Totaal	40	359.468,00

Internationale samenwerking

Noodhulp
Heropbouw

Noodhulp
Heropbouw
Ontwikkeling

Ontwikkeling

Afrika

Burkina Faso
Somalië
Zuid-Soedan

Azië

India
Indonesië
Mongolië
Nepal

Europa

Griekenland
Servië

Midden-Oosten

Jordanië
Palestina (Gaza)

Afrika

Burundi
DR Congo
Ethiopië
Niger
Oeganda
Rwanda

Azië

Cambodja
Filipijnen

Europa

Bosnië- Herzegovina

Midden-Amerika

Haiti

Midden-Oosten

Syrië

Afrika

Benin*
Kameroen*
Mali*
Nigeria*
Senegal*
Tanzania*
Togo*
Zuid-Afrika*

Azië

Bangladesh*
Laos
Thailand

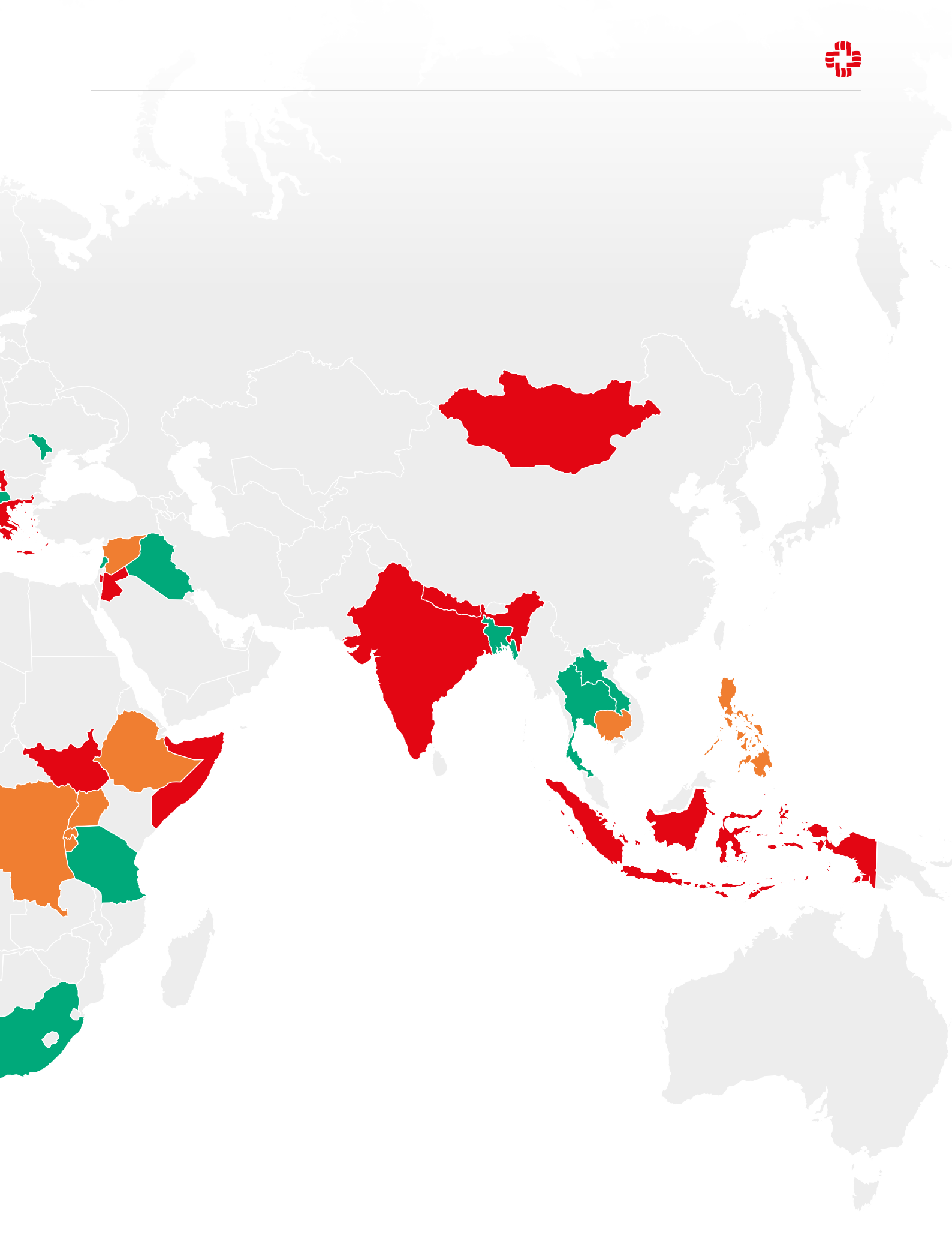
Europa

Macedonië
Moldavië

Midden-Oosten

Irak
Libanon

* Partnerschapsprojecten in samenwerking met Belgische organisaties.

PERSONEEL EN ORGANISATIE

Onze medewerkers op 31. 12. 2018

Leden van het directiecomité:

François Cornet
Anne Dussart
Gilles Cnockaert
Florence Lobert
Hubert Thienpont
Bernadette Van Raemdonck
Eliane Vanstenavondt

Volgens leeftijd en geslacht

Leeftijd	Man	Vrouw	Totaal
<24	2	2	4
25-34	22	34	56
35-44	14	24	38
45-49	8	6	14
50-54	2	8	10
55-59	8	8	16
>60	4	4	8
Totaal	60	86	146

In- en uitstroom

Aantal op 01.01.18	In	Out	Aantal op 31.12.18
145	31	30	146

© Caritas International

En verder:

- In 2018 werd beslist om de ondersteunende diensten transversaal te laten werken voor al de Caritasorganisaties (Caritas International, Caritas Vlaanderen en Caritas Francophone en CAW Brabantia – antenne Caritas International). Voor een vlotte werking is het departement Human Ressources (HR) overgeschakeld naar één en dezelfde dienstverlener voor personeelszaken. Het team HR kreeg versterking en een aantal procedures werden aangepast in functie van de noden. De vernieuwing wordt verder gezet in 2019.
- In 2018 is hard gewerkt aan de praktische uitwerking van een centraal databeheersysteem (CRM/ERP). Om de informatiestroom binnen de organisatie te optimaliseren is dit systeem ingebed in een nieuw intranet dat de naam Carinet kreeg (cfr 47).
- Caritas International werkt met lokale partners. Slechts in een aantal prioritaire landen hebben we een vertegenwoordiging: Burundi (2 personen), DR Congo (2), in Thailand voor de regio Azië (2), in Bosnië voor de Balkan (1), Haïti (1), Oeganda (2), Niger (1).
- Meer dan 280 vrijwilligers hebben zich ingezet voor de begeleiding van asielzoekers en migranten. Ze helpen bij huiswerk, vrijetijdsbesteding, de zoektocht naar huisvesting, uitstappen, taalverrijking, vervoer, administratie enz. Vijf mensen met pensioen (waaronder vier ex-werknemers) zetten zich vrijwillig in op ons kantoor te Brussel. En ook de leden van het Bestuurscomité, de Raad van bestuur en de Algemene Vergadering zetten zich belangeloos in voor onze organisatie.

Campagnes en communicatie

© Caritas International

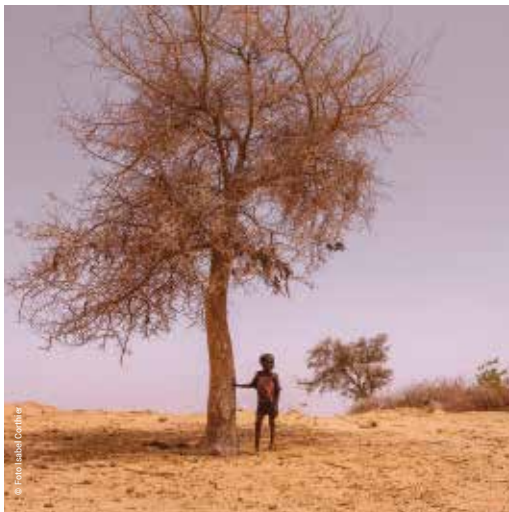
Vreemd gaan eten

In het kader van de wereldwijde Caritascampagne 'Share the journey', door paus Franciscus in 2017 op gang getrokken, nemen we deel aan de global week of actions in juni 2018. Onze actie krijgt de naam 'Vreemd gaan eten'. Voor het draaien van een TV-spot hebben we een ietwat ongewone ervaring gecreëerd: in het restaurant ontmoeten een migrant en een Belg elkaar bij een verborgen camera. Resultaat? Telkens zien we hartverwarmende en verrijkende ontmoetingen. Gelijkaardige ontmoetingen tijdens maaltijden en evenementen in onze opvangstructuren en projecten te Louvranges, Scherpenheuvel, Antwerpen en Brussel. Een buitengewone ervaring die de cultuur van ontmoeten bevordert. Dat is ook de essentie van de campagne 'Share the journey'

Een sensibilisatiecampagne

Met de campagne #Whatishome gaan we in de zomer op zoek naar de verbanden tussen migratie en ontwikkeling. We stellen de vraag: wat betekent 'thuis' voor jou? We willen op deze manier het grote publiek sensibiliseren over de oorzaken van migratie. Er is een dossier online met heel wat gesprekken met experts, analyses, en portretten en dankzij de steun van bekende mensen krijgt de campagne heel wat weerklank.

Als straks de laatste blaadjes van de bomen geplukt zijn, is het te laat.

Lees alstublieft de brief met de noodoproep bij deze krant.

Fondsenwerving

Onze campagne in september, een jaarlijkse traditie, vraagt steun voor de kwetsbare families in Niger die moeten vechten tegen de honger tussen twee oogsten in. Oogsten die veel te weinig opbrengen omwille van de droogte. We zijn te lezen in Kerk&Leven en in Dimanche en geïnteresseerden vinden heel wat achtergrondinformatie in een dossier online. Onze sympathisanten hebben massaal gereageerd: we brengen meer dan 930.000 euro bijeen. Daarmee kunnen we 7.560 mensen helpen. Bedankt!

Onze vrijgevege donateurs steunen daarnaast ook de slachtoffers van verschillende andere crisissituaties, onder meer in Syrië en Congo. In 2018 ontvangen we in totaal 3.942.754,51 euro aan giften.

Noodhulp 12-12

Eind september barst het natuurgeweld los in Indonesië. Vier aardbevingen en een tsunami maken honderden slachtoffers op het eiland Sulawesi. Caritas International en haar partners van het consortium 12-12 lanceren een gezamenlijke oproep. Via 12-12 ontvangen we 210.723,51 euro. Daarbij komt nog eens een bedrag van 659.342 euro dat op onze eigen rekening BE88 0000 0000 4141 toekomt. Fondsen bestemd voor noodhulp en voor de heropbouw.

Interne communicatie dankzij CariNet

2018 is een belangrijk jaar op het vlak van interne communicatie. We lanceren een nieuw intranet met de bedoeling alle collega's van Caritas International, Caritas Vlaanderen, CAW Brabantia antenne Caritas International en Caritas francophone rond één platform samen te brengen. Onze jongste spruit – geboren op 1 oktober 2018 – krijgt de naam CariNet. Een heel pakket van toepassingen voor communicatie en digitale samenwerking worden geïntroduceerd. Hiermee kunnen we onze organisatie richting geven, hebben we de werkinstrumenten die overeenkomen met onze ambities en kunnen we nauwer samenwerken.

Financieel verslag 2018 *

2018 wordt afgesloten met een verlies van 3.096.609 euro. Dit bedrag wordt in mindering gebracht van de bestemde fondsen.

De inkomsten bedragen 28.119.317 euro en de uitgaven 31.215.927 euro. Het verschil tussen deze twee cijfers geeft het resultaat. Wij stellen voor 72.730 euro terug te nemen van de reserve voor het sociaal passief. Het nog resterende tekort van 3.023.879 euro wordt integraal in mindering gebracht van de bestemde fondsen voor het begrotingsjaar 2019.

Bestemde fondsen zijn financiële middelen waarover Caritas International beschikt en die vastgelegd werden voor specifieke nog te realiseren projecten. Eind 2017 bedroegen die bestemde fondsen 13.134.328 euro. Met het in mindering brengen in de loop van de oefening 2018, bedragen zij, eind 2018, 10.116.450 euro.

In 2018 hebben we onze manier om subsidies in de boekhouding op te nemen, gewijzigd. Tot eind 2017 werden de subsidies geregistreerd als opbrengst op het moment van ontvangst. Vanaf 2018 hebben we ervoor gekozen dat te doen naarmate de uitvoering van de projecten vordert. Deze werkwijze benadert beter de economische realiteit.

Indien we onze werkwijze niet hadden veranderd, dan zou het resultaat 2018 1.679.320 euro hoger liggen.

Het aanzienlijke tekort houdt de aandacht van het bestuur al maanden vast. De verliezen groeien binnen ons werkveld Asiel en migratie. Het maakt een hertekening van de rol van onze organisatie noodzakelijk. Er zijn verschillende initiatieven genomen om het tekort te beperken, onder meer het heronderhandelen van bepaalde financieringen en de vermindering van de uitgaven binnen bepaalde projecten. Daarbij wordt erop toegezien dat de kwaliteit van onze dienstverlening voor de doelpublieken maximaal blijft.

Onze activiteiten zijn minder uitgebreid dan voorzien was bij het opstellen van het budget 2018, waarbij we toen zeer ambitieus waren op het vlak van internationale samenwerking.

Fondsenwerving

Ook in 2018 konden we rekenen op de solidariteit van het grote publiek:

- We kregen massaal steun bij de humanitaire crisis veroorzaakt door de aardbeving en tsunami in Sulawesi.
- Caritas International werd opgenomen in heel wat testaments en heeft via legaten belangrijke sommen ontvangen. Deze inkomsten zijn wegens hun aard moeilijk op voorhand in te schatten. De bedragen voor 2018 lagen hoger dan onze verwachtingen.

Noodhulp en ontwikkeling

- In het kader van de campagne 'Honger in de Hoorn van Afrika' (2017) hebben we met het Caritasnetwerk verschillende projecten opgezet.
- De twee omvangrijke programma's van DGD werden voortgezet (het vijfjarenprogramma EMMo en het Programma Risicovermindering bij rampen dat afgerond werd op bij het afsluiten van het boekjaar).

Asiel en migratie

- Wijzigingen in het politieke landschap resulteerden in het sluiten van het opvangcentrum Scherpenheuvel in september. Het werd met spoed en met een enigszins gewijzigde opdracht opnieuw geopend in oktober. Dit alles heeft een meerkost met zich meegebracht.
- De inkomsten en uitgaven verbonden met het programma re-integratie na terugkeer en integratie van erkende vluchtelingen en asielzoekers in België zijn gestegen.

* Resultaat zoals voorgelegd door de Raad van Bestuur aan de Algemene Vergadering van juni 2019

Balans 2018

Activa	in €
Immateriële vaste activa	307.781,51
Materiële vaste activa	3.559.976,22
Financiële vaste activa	50,00
Vorderingen op ten hoogste één jaar	3.716.949,29
Gelbeleggingen	5.111.050,49
Liquide middelen	5.619.013,72
Overlopende rekeningen	871.624,11
Totaal	19.186.445,34

Passiva	in €
Fondsen van de vereniging	2.880.472,41
Sociaal passief	2.215.691,09
Bestemde fondsen voor gedefinieerde projecten	10.116.449,59
Overgedragen winst	334.884,34
Voorzieningen	441.645,64
Schulden op ten hoogste één jaar	3.197.302,27
Totaal	19.186.445,34

Resultatenrekening 2018

Inkomsten	in €	%
Giften	3.942.754,51	14,02
Giften consortium 12.12	234.283,37	0,83
Legaten	2.913.567,89	10,36
Brussel Hoofdstedelijk Gewest	127.628,30	0,45
Steden, gemeentes, provincies	10.250,00	0,04
Multilaterale instanties	255.038,58	0,91
Enabel	328.095,59	1,17
Belgisch Fonds voor voedselzekerheid (BFVZ)	1.367.402,00	4,86
Belgische overheid - DGD	4.065.754,33	14,46
FOD justitie - FOD binnenlandse zaken	108.507,01	0,39
Belgische overheid - Fedasil	8.023.787,80	28,53
Coordination et Initiatives pour Réfugiés et Etrangers	2.145.653,02	7,63
11.11.11	72.944,75	0,26
Europese Unie	531.549,40	1,89
Vluchtelingenwerk Vlaanderen	2.185,29	0,01
Stichtingen, andere Caritassen, diverse ...	1.378.255,43	4,90
European reintegration network	1.281.740,45	4,56
Tewerkstellingsubsidies (Actiris, Maribel, ...)	303.355,39	1,08
Andere bedrijfsopbrengsten	519.329,45	1,85
Financiële opbrengsten	178.092,21	0,63
Uitzonderlijke opbrengsten	329.142,61	1,17
Totaal	28.119.317,38	

Uitgaven	in €	%
Opvang asielzoekers	9.240.208,00	29,60
Programma's migranten (1ste lijn, NBMV, integratie)	1.318.114,42	4,22
Vrijwillige terugkeer	3.893.141,84	12,47
Internationale samenwerking	12.515.372,60	40,09
Communicatie en fondsenwerving	1.416.137,02	4,54
• Educatie	99.126,31	0,32
• Fondsenwerving	612.790,77	1,96
• Advocacy	160.026,71	0,51
• Externe communicatie	461.744,77	1,48
• Interne communicatie	82.448,46	0,26
Werkingskosten	2.832.952,79	9,08
• Algemene werkingskosten	2.038.212,35	6,53
• Successierechten	794.740,44	2,55
Totaal	31.215.926,67	100

Verwerking van het resultaat	-3.096.609,29
Verhoging (-) / Verlaging (+) van de bestemde fondsen	3.023.879,29
Bestemming sociaal passief	72.730,00
Over te dragen winst	0,00

Dankwoord

We danken hier in het bijzonder:

- Al onze schenkers
- Al onze enthousiaste vrijwilligers en solidaire eigenaars
- Bisdommen, parochies en religieuze congregaties
- Bedrijven, stichtingen en vzw's
- De koepelorganisaties: 11.11.11 / CNC-D-11.11.11 / Ngo-federatie / Acodev / Vluchtelingenwerk Vlaanderen / Ciré / Concord / Voice
- Caritas Internationalis / Caritas Europa / Caritas in Belgium / Netwerk Rechtvaardigheid en Vrede / Commission Justice & Paix / Kleur Bekennen / Annoncer la Couleur / CAW Brabantia / Convivial / ERSO-netwerk / Consortium 12-12 en al onze andere partners in binnen- en buitenland
- De media: Kerknet / Kerk & Leven / Tertio / de 'Thomas'website van de KU Leuven / Cathobel (Dimanche en RCF) / La Libre Belgique (Move with Africa)
- De onderwijsinstellingen, UCSIA, KU Leuven, CESSMIR Gent, de leerlingen en leerkrachten die ons enthousiast ondersteunden in het organiseren van acties, workshops en studiedagen
- Onze medewerkers in binnen- en buitenland die elke dag ons engagement waarmaken
- Onze institutionele partners:
 - De Verenigde Naties**
UN Pooled Funds / UNICEF
 - Europese Unie**
ECHO / DG Devco / Europees Vluchtelingenfonds / Europees Terugkeerfonds / Asiel, Migratie en Integratiefonds (AMIF)
 - Federale Regering**
Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking (DGD) / Belgisch ontwikkelingsagentschap (Enabel) / Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers (Fedasil) / Staatssecretariaat Asiel en Migratie en Maatschappelijke Integratie / FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg - Sociale Maribel / POD Maatschappelijke Integratie (artikel 60) / Nationale Loterij
 - De Vlaamse Overheid**
Departement Buitenlandse zaken / Departement Leefmilieu, Natuur en Energie / Departement Onderwijs en Vorming
 - Fédération Wallonie-Bruxelles et Région Wallonne**
Wallonie-Bruxelles International (WBI) / Departement Openbare Werken, Gezondheid, Sociale Actie en Patrimonium
 - Brussels Hoofdstedelijk Gewest**
Dienst voor Arbeidsbemiddeling (Actiris) / Brussel Leefmilieu
 - Provincies, steden en gemeenten**

François Cornet

“Onze programma’s kunnen slechts gerealiseerd worden dankzij de inzet en de steun van heel veel mensen, organisaties en overheden.

Hartelijk dank!”

François Cornet, directeur

38

LANDEN

ZIJN ONS WERKTERREIN VOOR
NOODHULP EN ONTWIKKELING

165

LIDORGANISATIES

VORMEN SAMEN HET WERELDWIJDE
CARITASNETWERK

22

LANDEN

WAARIN CARITAS INTERNATIONAL
MET HAAR CARITASPARTNERS
NOODHULP BIJDT

Caritas International, vzw

Liefdadigheidstraat 43

1210 Brussel

T + 32 2 229 36 11

IBAN BE88 0000 0000 4141 / BIC BPOTBEB1

www.caritasinternational.be

caritasintbe

Verantwoordelijke uitgever

François Cornet, directeur Caritas International

Liefdadigheidstraat 43

1210 Brussel